

Riešenie problému finančnej stability bánk v rámci EU

Diplomová práca

Vedúci práce:

doc. Ing. Vlasta Kašparovská, Ph.D.

Autor práce:

Bc. Michal Mitošinka

Brno 2017

Chcel by som sa poďakovať predovšetkým vedúcej mojej diplomovej práce pani doc. Ing. Vlaste Kašparovskej, Ph.D. za čas, pripomienky a cenné rady, ktoré mi poskytla behom písania diplomovej práce.

Prehlasujem, že som túto prácu: **Riešenie problému finančnej stability bánk v rámci EU** vypracoval samostatne a všetky použité pramene a informácie sú uvedené v zozname použitej literatúry. Súhlasím, aby moja práca bola zverejnená v súlade s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v znení neskorších predpisov, a v súlade s platnou *Smernicou o zverejňovaní vysokoškolských záverečných prác*.

Som si vedomý, že sa na moju prácu vzťahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavretie licenčnej zmluvy a užívanie tejto práce ako školského diela podľa § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Ďalej sa zaväzujem, že pred spísaním licenčnej zmluvy o využití diela inou osobou (subjektom) si vyžiadam písomné stanovisko univerzity o tom, že predmetná licenčná zmluva nie je v rozpore s oprávnenými záujmami univerzity, a zaväzujem sa uhradiť prípadný príspevok nákladov spojených so vznikom diela, a to až do ich skutočnej výšky.

V Brne dňa 22. mája 2017

Abstract

Mitošinka, M. *Resolution of the problem of financial stability of banks in EU*. Master thesis. Brno, 2017

In my master thesis, I am analyzing resolution processes in selected banks of the European Union (EU) in the concept of a banking union. Theoretical part of my thesis describes reasons for changes in the regulation of the financial sector. Then, I am also dealing with banking union and its individual stages, the need for a common fiscal support as entering reasons into banking union and stepwise involvement of burden sharing with its impact to the resolution funding in the banking union. I describe a single resolution mechanism, methods of its implementation, management and operations in different countries of the European Union. In practical part is by process analysis of selected insolvent banks identified level of compliance of resolution rules and by using comparative methods are identified differences in recovery processes of selected institutions. By synthesis are assessed effects of single resolution mechanism in the EU.

Keywords

Banking union, failing institution, resolution fund, bail-in tool

Abstrakt

Mitošinka, M. *Riešenie problému finančnej stability bánk v rámci EÚ*. Diplomová práca. Brno, 2017

Vo svojej práci analyzujem rezolučné procesy vybraných bánk zemí Európskej únie (EÚ) v koncepte bankovej únie. V teoretickej časti mojej práce popisujem dôvody zmien v regulácii finančného sektoru. Následne sa zaoberám bankovou úniou a jej jednotlivými štádiami, potrebou spoločnej fiškálnej podpory, ako dôvodom vstupu do bankovej únie a stupňovitým zapojením zdieľania bremena s jeho dopadom na rezolučné financovanie v bankovej únii. Definujem jednotný rezolučný mechanizmus, spôsoby jeho zavedenia, riadenia a fungovania vo vybraných krajinách Európskej únie. V praktickej časti je prostredníctvom procesnej analýzy vybraných insolventných bánk identifikovaná miera dodržovania pravidiel rezolúcie a s využitím komparatívnej metódy sú identifikované odlišnosti ozdravných procesov na dané inštitúcie. S využitím syntézy sú vyhodnotené dopady uplatnenia jednotného rezolučného mechanizmu v EÚ.

Kľúčové slová

Banková únia, zlyhávajúca inštitúcia, rezolučný fond, nástroj bail-in

Obsah

1	Úvod a cieľ	15
1.1	Úvod.....	15
1.2	Cieľ.....	15
2	Metodika	17
3	Finančná stabilita bánk a jej riešenie	19
4	Legislatívne ukotvenie regulačných mechanizmov EÚ	25
4.1	Príčiny zmien v regulácií európskeho finančného trhu	25
4.2	Štruktúra a funkcie Európskeho systému orgánov finančného dohľadu (ESFS).....	26
4.2.1	Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB).....	27
4.2.2	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA).....	27
4.2.3	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA)	28
4.2.4	Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA).....	29
4.3	Banková únia v procese rezolúcie	30
4.3.1	Jednotný mechanizmus dohľadu (SSM)	32
4.3.2	Európsky systém ochrany vkladov (EDIS)	33
4.3.3	Jednotný rezolučný mechanizmus (SRM).....	34
4.3.3.1	Funkcie jednotnej rezolučnej rady (SRB) v procese rezolúcie	34
4.3.3.2	Národné rezolučné orgány	35
4.3.3.3	Nástroje riešenia krízových situácií.....	36
4.3.3.4	Jednotný rezolučný fond	38
5	Uplatnenie smernice bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD) v praxi	41
5.1	Analýza priebehu rezolúcie vybraných bánk	43
5.1.1	Banka Monte dei Paschi di Siena (MPS)	43
5.1.1.1	Vyhodnotenie rezolučných podmienok pre banku MPS.....	44
5.1.1.2	Proces preventívnej rekapitalizácie banky MPS.....	48
5.1.2	Banco Espírito Santo (BES)	51

5.1.2.1	Rezolúcia banky BES a vznik Novo Banco	52
5.1.2.2	Výber presúvaných aktív a záväzkov.....	53
5.1.3	Spoločnosť Heta Asset Resolution AG (HETA).....	56
5.2	Vyhodnotenie rezolúcie vybraných bánk.....	59
6	Záver	67
7	Literatúra	69

Zoznam obrázkov

Obr. 1	Európsky systém finančného dohľadu.....	27
Obr. 2	Piliere Bankovej únie.....	31
Obr. 3	Cyklus bankového dohľadu	32
Obr. 4	Jednotný rezolučný fond	39

1 Úvod a cieľ

1.1 Úvod

V období medzi októbrom 2008 a decembrom 2012 Európska komisia schválila 3,6 trilióna € opatrení štátnej podpory finančným inštitúciám, z ktorých bolo efektívne využitých 1,6 trilióna. Členské krajiny Európskej únie týmto poskytli 591,9 miliardy € (inak povedané 4,6% HDP Európskej únie v 2012) kapitálovej podpory finančnému sektoru. (EC, 2014)

Ako odpoveď na túto finančnú krízu Európska komisia začala vytvárať podnety pre tvorbu bezpečnejšieho a zdravšieho finančného sektoru. Obsahom návrhov Európskej komisie boli náročnejšie kapitálové a likvidné požiadavky pre banky, zvýšená ochrana deponentov a pravidlá rezolúcie zlyhávajúcich bánk. Tieto návrhy formulovali jednotné predpisy, platné pre všetky finančné subjekty v členských štátoch Európskej únie. Jednotné predpisy sú v súčasnosti základom, na ktorom je vytvorená tzv. Banková únia.

Spolu s tým ako sa finančná kríza vyvíjala a menila sa na dlhovú krízu, začalo byť jasné, že pre krajiny, ktoré zdieľali euro a boli tak ešte viac vzájomne prepojené, je potrebná hlbšia integrácia bankového systému. Na základe tohto dôvodu Európska komisia vytvorila koncept Bankovej únie. Orgány Európskej únie súhlasili so založením Jednotného kontrolného mechanizmu a Jednotného rezolučného mechanizmu, ktoré tvoria prvé dva piliere bankovej únie.

V rámci tejto práci sa zaoberám práve funkcionalitou Jednotného rezolučného mechanizmu, ktorého hlavným cieľom je zabezpečiť, aby sa v budúcnosti neposkytovala zlyhávajúcim systémovo dôležitým bankám automaticky podpora z verejných zdrojov, ale aby primárne niesli straty akcionári a veritelia takejto inštitúcie. V súčasnosti sa v rámci eurozóny nachádza viacero subjektov, ktoré majú finančné problémy a je práve na jednotnom rezolučnom mechanizme, aby sa s nimi vysporiadali. Jednotný rezolučný mechanizmus má svoje legálne ukotvenie v Smernici bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD), ktorá nadobudla účinnosť 2. júla 2014. Krajiny eurozóny museli túto smernicu implementovať do svojej legislatívy do 31. decembra 2014 a od nového roku ju museli, okrem použitia nástroja záchrany pomocou vnútorných zdrojov (ďalej len bail-in), aktívne využívať. Povinnosť členských krajín využívať nástroj bail-in v zmysle ustanovení smernice BRRD sa vzťahuje až na obdobie od 1.1.2016. V dôsledku relatívne krátkej doby aktívnosti smernice BRRD a Jednotného rezolučného fondu, sa jeho účinnosť a nedostatky ešte len začínajú preukazovať. Správne fungovanie Jednotného rezolučného mechanizmu a Bankovej únie ako takej, je kľúčovým faktorom pre schopnosť Európskej únie, vysporiadať sa s prípadnými budúcimi krízovými situáciami.

1.2 Cieľ

Cieľom diplomovej práce je vyhodnotiť riešenie insolvenzie vybraných bánk v krajinách Európskej únie a odpovedať na otázku, či a v akej miere prispieva za-

vedenie jednotného rezolučného mechanizmu k ozdraveniu a zvýšeniu finančnej stability bánk a tým aj stability finančného sektoru.

Prvým čiastkovým cieľom je v rámci dostupných zdrojov previesť literárny prehľad zameraný na inštitucionálne zmeny v oblasti regulácie a dohľadu finančných inštitúcií, ktoré vznikli ako reakcia na finančnú krízu, hlavne popis Jednotného rezolučného mechanizmu.

Druhým čiastkovým cieľom je vyhodnotenie miery dodržania pravidiel rezolúcie pri konkrétnych finančných subjektoch za pomoci využitia procesnej analýzy.

Posledným cieľom je definovanie rozdielov v jednotlivých prípadoch a vyhodnotenie dopadov rezolučných procesov.

2 Metodika

Počiatkom roku 2015 bola v krajinách eurozóny implementovaná smernica Európskeho parlamentu a rady 2014/59/EÚ (BRRD), ktorá udáva základný rámec priebehu rezolúcie insolventných bánk. Primárnym predmetom tejto práce je vyhodnotiť dopady uvedenej smernice na konkrétne prípady problémových bánk.

Táto práca pozostáva z troch základných kapitol, ktorými sú Finančná stabilita bánk a jej riešenie v literatúre, Legislatívne ukotvenie regulačných mechanizmov EÚ a Uplatnenie smernice bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD) v praxi.

V kapitole Finančná stabilita bánk a jej riešenie v literatúre a v kapitole Legislatívne ukotvenie regulačných mechanizmov EÚ je použitá metóda deskripcie, konkrétne zameraná na potreby zmien regulačného mechanizmu finančného systému EU v dôsledku globálnej finančnej krízy. Následne sú tu popísané jednotlivé orgány tohto mechanizmu, ich funkcie, ciele a implementácia v jednotlivých členských krajinách. Najväčší dôraz je pritom kladený na Jednotný rezolučný mechanizmus, smernicu BRRD a rezolučné nástroje v nej zadefinované.

Metóda analýzy je použitá v kapitole Uplatnenie smernice bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD) v praxi. V kapitole sú analyzované konkrétne banky z rôznych krajín EU, ktoré mali, alebo majú závažné finančné problémy a v dôsledku toho sa stali, alebo sa pravdepodobne stanú predmetom rezolúcie. Tieto banky boli zvolené na základe odborných článkov, kde sú ich problémy bližšie špecifikované. Zdrojom ďalších informácií sú výročné správy vybraných bánk, v rámci ktorých využívam najmä účtovné výkazy, ďalej správy centrálnych bánk a európskej komisie. Konkrétne sa jedná o: Banku Espírito Santo v Portugalsku, spoločnosť HETA Asset Resolution AG v Rakúsku a Banku Monte dei Paschi di Siena v Taliansku. Pre tieto inštitúcie sú analyzované podmienky, na základe ktorých môžu získať status zlyhávajúcej, alebo v blízkej budúcnosti pravdepodobne zlyhávajúcej inštitúcie, a teda sa môžu stať predmetom rezolúcie. Jedná sa o kapitálové a likvidné požiadavky, systémovú významnosť banky a ďalšie požiadavky pre pokračujúcu autorizáciu na vykonávanie činnosti banky.

Za účelom vyhodnotenia kapitálovej pozície banky, bude použitý indikátor Tier1. Indikátor Tier1 je tzv. going concern kapitál, tzn. kapitál, ktorý umožňuje banke pokračovať v činnosti a udržať si platobnú schopnosť (solventnosť). Taktiež je použitý indikátor CET1, celým názvom Vlastný kapitál Tier 1 (Common equity tier 1), ktorý je súčasťou kapitálu Tier1. Jednotlivé kapitálové požiadavky sú definované v Smernici kapitálových požiadaviek (2013/36/EU). Všetky banky sú taktiež povinné mať k dispozícii vankúš na zachovanie kapitálu (pozostávajúci z vlastného kapitálu Tier 1, a to v objeme 2,5 % celkovej rizikovej expozície banky) a proticyklický kapitálový vankúš (jeho požadovanú veľkosť stanovuje príslušná národná banka) za účelom nahromadenia dostatočných vlastných zdrojov v čase prosperity, ktoré im v prípade krízy umožnia vyrovnáť straty. Ďalšie povinné kapitálové vankúše sú:

- Vankúš na krytie systémového rizika pozostávajúci z vlastného kapitálu Tier 1 najvyššej kvality. Členské štáty budú môcť uplatňovať vankúš

na krytie systémového rizika vo výške 1 % až 3 % pre všetky rizikové expozície, a až do výšky 5 % pre domáce expozície a expozície v tretích krajinách bez toho, aby museli žiadať Európsku komisiu o predchádzajúci súhlas. Jeho povinnú výšku stanovujú jednotlivé centrálné banky;

- Vankúš pre globálne systémovo dôležité inštitúcie (GSII). Povinná výška S-GII je v rozpätí 1 až 3,5 % vlastného kapitálu Tier 1 rizikovo vážených aktív v závislosti od systémového významu inštitúcie. Stanovuje príslušná centrálna banka. (EC, 2014)

Prevažnú väčšinu dát potrebných pre výpočet zmienajúcich ukazovateľov čerpám z účtovných uzávierok vybraných bánk. Pokiaľ sú ukazovatele vypočítané vo výročnej správe, alebo správe európskej komisie, čerpám z nich tieto údaje priamo. Požadované hodnoty kapitálových vankúšov systémovo významných inštitúcií pochádzajú zo správ centrálnych bánk. Rozhodnutie o systémovej významnosti jednotlivých bánk, takisto ako aj požadovanú veľkosť príslušného kapitálového vankúša vydáva príslušná centrálna banka.

Okrem uvedených požiadaviek pre získanie statusu zlyhávajúcej, alebo v blízkej budúcnosti pravdepodobne zlyhávajúcej inštitúcie, musia za účelom spustenia rezolúcie, problémové úverové inštitúcie spĺňať aj ďalšie požiadavky definované v Článku 32 Smernice bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD). Za účelom vyhodnotenia týchto podmienok je využitá metóda analýzy vybraných subjektov. Konkrétne sa jedná o tieto podmienky:

- Vzhľadom na časové hľadisko a iné relevantné okolnosti neexistujú reálne vyhliadky, že akékoľvek alternatívne opatrenia súkromného sektora by zabránili zlyhaniu inštitúcie v primeranom časovom horizonte a
- opatrenie na riešenie krízovej situácie je nevyhnutné vo verejnom záujme.

V prípadoch kedy inštitúcia do rezolúcie vstúpila, je na základe procesnej analýzy rezolúcie vybraných subjektov a komparácie výsledkov tejto analýzy s príslušnou legislatívou, vyhodnotená miera dodržiavania pravidiel rezolúcie. S využitím komparatívnej metódy identifikujem odlišnosti ozdravných procesov na dané inštitúcie a finančné systémy v jednotlivých členských krajinách.

V závere práce vyhodnocujem dopady zavedenia smernice BRRD na problémové banky, a teda aj na finančný systém ako taký.

3 Finančná stabilita bánk a jej riešenie

Kríza bankového sektoru je jav, ktorý sa v histórii vyskytuje opakovane. Jedným z jeho potencionálnych riešení je banková regulácia, ktorá sa z toho dôvodu stala významným bodom diskusií jednotlivých teoretických smerov a škôl. Prakticky všetky významné teoretické smery odporúčajú určitý stupeň regulácie. Ich názory sa líšia v rozsahu a tvrdosti primeranej regulácie. Hlavný predstaviteľ rakúskej školy F.A. Hayek vo svojej knihe „Denationalisation of Money“ (1976), jednoznačne odmieta makroekonomickú reguláciu opierajúcu sa o činnosť centrálnej banky. Pripúšťa však možnosť mikroekonomickej regulácie bankového sektoru. (F.A. Hayek, 1999).

Zástancami makroekonomickej bankovej regulácie sú najmä predstavitelia monetaristického smeru. Ich hlavným reprezentantom je M. Friedman (1948), ktorý hovorí, že historickým systémovým základom makroekonomickej regulácie bolo vytvorenie dvojstupňovej bankovej sústavy, tvorenej centrálnou bankou a obchodnými bankami. Cieľom makroekonomickej regulácie opierajúcej sa o činnosť nezávislej centrálnej banky je zaistenie stability kúpnej sily domácej meny. K mikroekonomickej regulácii sa naopak stavia skepticky.

Opačný prístup majú postkeynesiánci (napr. L. P. Rochon, T. I. Palley a H. P. Minsky), ktorí považujú finančné trhy za vnútorne nestabilné, pretože trpia destabilizačnou špekuláciou. K moderným metódam riadenia rizika, založeným na stochastických metódach ocenenia rizika sa stavajú skepticky. Jednoznačne sa teda prikláňajú k mikroekonomickej regulácii, pričom v prípade všetkých finančných inštitúcií odporúčajú používať finančný ukazovateľ typu „Asset-based reserve requirement“, kde je stanovený pomer vysoko likvidných aktív ku všetkým vážnym aktívam (T. I. Palley, 2006). Štandardne využívané ukazovatele typu „Reserve requirement on deposit“ a „Risk-based capital standard“ neodporúčajú. Ukazovateľ typu „Asset-based reserve requirement“ by bol pružne upravovaný centrálnymi bankami v závislosti na vývoji finančných trhov. Diskrécia by prebiehala na základe zmeny váh jednotlivých aktív, preferované aktíva by mali nízku váhu. Systém regulácie založený na tomto type ukazovateľa by mal podľa postkeynesiáncov zároveň proticyklický charakter. V prípade prehrievania ekonomiky, kedy rastie objem úverov a držaných aktív, by finančné inštitúcie museli navrhovať vysoko likvidné aktíva a centrálna banka by nemusela tak razantne zvyšovať úrokovú sadzbu. (T. I. Palley, 2006)

V súčasnosti riešenie finančnej stability ovplyvňuje najmä priebeh poslednej svetovej finančnej krízy 2007 – 2009. Regulačný rámec fungujúci pred finančnou krízou bol vo svojej povahe mikroprudenčný, čiže uprednostňujúci stabilitu individuálnych finančných inštitúcií. Jedinou dohodou krízového managementu bolo Memorandum porozumenia (Memorandum of Understanding) z mája 2005. Primárne sa zameriavalo na zdieľanie informácií, nezahŕňalo však žiadnu dohodu zdieľania záťaže medzi národnými finančnými systémami (Pisani-Ferry & Sapir, 2010). Takýto systém ale nedokázal udržať stabilitu finančného systému. Podľa Canuta a Gosha (2013) narastajúce problémy neboli zlyhaním individuálnych fi-

nančných subjektov, ale existencie systematických rizík vedúcich k celosystémovému kolapsu finančného sektoru. Primárnym cieľom sa preto stalo osvojenie si globálnych štandardov IMF, ESF, Basel výboru a metód G20. Implementácia a posilnenie týchto štandardov však môžu byť uskutočnené len ak Európska únia vytvorí silný a integrovaný Európsky systém regulácie a dohľadu.

Vo všeobecnosti panuje názor, že na vzniku krízy sa z väčšej miery podieľal finančný sektor z dôvodu realizácie nadmerne rizikových obchodov. Práve preto sa črtá posilnenie bankových regulácií a dohľadu ako racionálne východisko. Pokrízový regulačný rámec je viac zameraný na makro-prudenčný prístup, kde sa snaží o rozšírenie poverenia regulačných a dohliadajúcich inštitúcií kontrolovať celkové systémové riziká a slabiny finančných trhov EU (Revenda, 2011).

Inštitúcie dohľadu sa začali zameriavať na dohľad nad bankovým sektorom ako nad celkom a nie nad jednotlivými bankami. Presun k tržnej regulácii vyžiadala disciplínu bánk a prijatie pravidiel, ktoré jednoznačne vymedzujú zodpovednosť členov vedenia, akcionárov banky alebo jej klientov (Revenda, 2011). Ďalším dôsledkom bolo stanovenie prísnejších požiadaviek na systém vnútornej kontroly každej banky, kedy sa časť kontroly a zodpovednosť za ňu presunula z orgánu dohľadu na jednotlivé banky. Na systém vnútornej kontroly sú v súčasnosti kladené relatívne prísne požiadavky. Banka musí mať nezávislú jednotku kontroly rizika, programy testovania rizík musia byť dopĺňané analýzou, v banke musí prebiehať nezávislý audit a vedenie banky musí byť zapojené do procesu kontroly rizík (Revenda, 2011). Medzi všeobecné ciele dohľadu a regulácie finančného trhu podľa Jeníka (2011) patrí:

- Dosiahnutie stability a rozvoja finančného trhu;
- Zaistenie funkčného a dôveryhodného platobného systému;
- Ochrana spotrebiteľa.

V období riešenia následkov finančnej krízy boli úverové inštitúcie podporované z verejných rozpočtov. Dôvodom bolo, že úpadok týchto inštitúcií by bol nežiaduci a systémovo nebezpečný. Takúto verejnú podporu, nazývanú „bailout“, niesli daňoví poplatníci a záťaž pre hospodárenie konkrétnych štátov bola veľká. Jednalo sa o štátnu podporu súkromných inštitúcií, čím bola výrazne narušená hospodárska súťaž, pretože inštitúcie, ktoré problémy nemali, podporu nedostali a tým boli konkurenčne znevýhodnené (Papoušková, 2015). Ako hovorí Robert DeYoung a spol. (2013), vládne bail-out veľkých insolventných finančných inštitúcií boli jednou z najviac kritických a kontroverzných udalostí tejto krízy. Zatiaľ čo sa detaily jednotlivých bail-out líšia, základné politické motivácie boli rovnaké: predísť finančným problémom jednotlivých inštitúcií, ich rozšíreniu do ostatných častí finančného systému, a tým zabrániť kolapsu kapitálových trhov a katastrofickým makroekonomickým dôsledkom.

Takýto druh kolapsu hrozí najmä, keď sa do problémov dostanú systémovo dôležité banky. Vtedy je úlohou finančných autorít (orgány dohľadu, centrálna banka a ministerstvá financií) zabezpečiť stabilitu finančného systému. Vypracovávanie rezolučných plánov pomáha finančným autoritám pripraviť sa na zložité situácie. Rezolučné plány pokrývajú niekoľko možností. Východiskovým bodom je

definovanie závažnosti zlyhania problémovej banky, a teda toho, či môže mať toto zlyhanie systémový vplyv. Ak nie, potom by sa mala banka ocitnúť v likvidácii.

V prípade, že zlyhanie banky systémový vplyv má, je potrebné vytvoriť podrobný opis právnej štruktúry banky, ktorý by mal byť zrozumiteľný aj po simulácii reštrukturalizácie. Tiež je potrebné zaistiť dostupnosť údajov o činnosti a stave majetku z rôznych častí bankovej skupiny, za účelom umožnenia autoritám rozhodnúť, ktoré časti zlyhávajúcej banky je potrebné udržať nažive pre systémové účely a ktoré z ostatných častí sa môžu predať, alebo byť zlikvidované. Ďalej budú autority skúmať riešenia v súkromnom sektore, aby udržali systémové časti banky pri živote. (Avgouleas, 2013)

Popis riešenia takýchto krízových situácií je obsiahnutý v smernici bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD), ktorej návrh publikovala Európska komisia 6 júna 2012. Smernica BRRD sa snaží harmonizovať praktiky bankovej rezolúcie v rámci európskeho monetárneho systému, za účelom zníženia nákladov daňových poplatníkov a obnovenia bankovej stability (Gandrud & Hallerberg, 2013).

Vo svete existujú rôzne techniky riešenia finančných problémov bánk, ktoré sa v jednotlivých krajinách môžu líšiť. Nasledujúci obrázok popisuje hlavné rezolučné techniky používané Federálnou korporáciou poistenia vkladov (Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC)) v USA.

Tabuľka 1 Rezolučné techniky v USA

	Rezolučné techniky	Krátky popis rezolučných techník
<p style="text-align: center;"> </p>	Otvorená banková asistencia	Banke je poskytnutá peňažná alebo materiálna pomoc, vlastníci banky zostávajú nedotknutí.
	Zdržanlivosť	Insolventná alebo podkapitalizovaná banka pokračuje v činnosti, často bezo zmien managementu. Žiadna peňažná ani materiálna pomoc nie je poskytnutá.
	Preklenovacia banka	Je vytvorená dočasná banka s FDIC v riadení. Aktíva a väčšina záväzkov zlyhávajúcej banky sú presunuté do novej banky. Majitelia, veritelia holdingovej spoločnosti a management sú od banky oddelení.
	Nákup a prevzatie	Kupec zlyhávajúcej banky, nakúpi vybrané aktíva zlyhávajúcej banky a prevezme záväzky.
	Čiastočné vyplatenie	Kupci zlyhávajúcej banky môžu urobiť cenovú ponuku len na časť vkladov zlyhávajúcej banky. Zostávajúci deponenti sú vyplatení priamo FDIC.
	Likvidácia aktív	Aktíva zlyhávajúcej banky sú zlikvidované priamo FDIC alebo inštitúciami ňou poverenými. Krytie nepistených deponentov je obmedzené na základe výnosov z predaja.
Najviac zachovanej likvidity		
Najmenej zachovanej likvidity		

Zdroj: Bennet (2001), Vlastná práca

V Spojených štátoch bol rezolučný rámec pre úverové inštitúcie obsiahnutý v tzv. Dodd-Frank Act (DFA). Prístup USA zamýšľa osliviť systémovo významné banky prostredníctvom prevzatia zlyhávajúcich inštitúcií do konkurzného správcovstva pod FDIC, v rámci ktorého budú ich podniky pretransformované na inú formu, alebo ukončené.

Rezolučný rámec v EU taktiež umožňuje príslušným orgánom uviesť banky do disciplinárnej rezolúcie, v rámci ktorej ich podstatné služby môžu byť zachované, na príklad prostredníctvom ich odpredaja tretej strane, alebo vytvorením preklenovacej banky, zatiaľ čo činnosť pôvodnej zlyhávajúcej banky bude nakoniec ukončená. V prípadoch kedy je možné obnoviť životaschopnosť inštitúcie, a zároveň by takáto akcia lepšie poslúžila zachovaniu kritických funkcií a verejnému záujmu, komisia navrhuje vybaviť rezolučné orgány schopnosťou upísať niektoré ich záväzky (bail-in) a umožniť banke vykonávať svoju činnosť. Toto by zahŕňalo preriedenie akcionárov a dlhov veriteľov, zmeny v managemente a iné reštrukturalizácie za účelom dosiahnutia životaschopnosti prežívajúcej inštitúcie. Všetky rezolučné operácie by zároveň museli dodržiavať pravidlá štátnej podpory EU. (EC, 2016)

Rezolučné rámce DFA a BRRD sa vo viacerých oblastiach podobajú, ale majú aj svoje odlišnosti. Hlavná podobnosť spočíva v kritickej roli verejných orgánov rozhodovania o spustení rezolúcie finančnej inštitúcie, v prebraní kontroly nad inštitúciou, v používaní právomocí, ktorými v minulosti disponovali akcionári a management, a vo voľbe adekvátnych rezolučných opatrení. Ďalšia podobnosť spočíva v neuvažovaní zmluvných klauzúl a zákonov občianskeho zákonníka, ktoré môžu predstavovať prekážku pri používaní rezolučných opatrení (napr. presun záväzkov veriteľa do preklenovacej finančnej inštitúcie je možný aj bez súhlasu zmluvných strán). Tieto črty poukazujú na to, že v oboch rezolučných rámcoch je zlyhanie finančnej inštitúcie považované za záležitosť prvotného záujmu, a teda limity zmluvnej voľnosti, nesolventnosti a občianskeho práva sú ospravedliteľné konceptom finančnej stability. Toto odráža základný kompromis bankovej rezolúcie medzi aktívnym právom a potrebou zachovania finančnej stability. (Philippon a Salord, 2017)

Taktiež podmienky pre zahájenie rezolučného konania definované v DFA a BRRD sú porovnateľné. V DFA pozostávajú základné podmienky zahájenia z hrozby finančnej nestability, ekonomickej neefektívnosti insolventných konaní mimo rezolučného rámca a z absencie riešenia súkromného sektoru. V prípade BRRD je definícia týchto podmienok obmedzenejšia. Odkazuje na koncept „verejného záujmu“ ktorý vyžaduje analýzu adekvátnosti rezolučného rámca za účelom dosiahnutia rezolučných cieľov (vrátane zachovania finančnej stability). Hlavný rozdiel v týchto úpravách spočíva v tom, že v prípade BRRD rozhoduje o zahájení rezolučného konania príslušný dohliadajúci orgán, zatiaľ čo v prípade DFA toto rozhodnutie vždy náleží FDIC. Smernica BRRD taktiež považuje žiadosť výnimočnej štátnej podpory ako zahajujúcu podmienku rezolučného konania. Individuálne podmienky súvisiace s finančnými inštitúciami (napr. likvidná pozícia) sú v rámci oboch úprav rovnaké. Tieto rezolučné rámce nevyklúčujú v prípade špecifických podmienok ani možnosť „bail-outu“. V prípade DFA financovanie rezolúcie môže byť uskutočnené nepriamo, prostredníctvom emitovania dlhu štátnemu sekretariátu do výšky 90% konsolidovanej súvahy finančnej inštitúcie. Rozhodnutie žiadať financovanie verejným sektorom zostáva na uvážení rezolučného orgánu. Na druhej strane, financovanie verejným sektorom v prípade BRRD je podriadené po-

vinným podmienkam. Rozlišuje sa tu medzi financovaním verejným sektorom v prípade systémovej krízy, čo môže byť len preventívneho charakteru (prípady banky Monte dei Paschi di Siena), a medzi použitím verejných fondov prostredníctvom vládneho stabilizačného nástroja, čo je podmienené predchádzajúcim 8%-ným bail-in záväzkov. (Philippon a Salord, 2017)

Ďalším významným rozdielom je, že DFA je obmedzená na riadené ukončenie činnosti (proces zavretej banky). Rezolučné nástroje BRRD môžu byť použité k reštrukturalizácií alebo likvidácií finančnej inštitúcie, zatiaľ čo takáto inštitúcia stále vykonáva svoju činnosť, alebo je jej činnosť pozastavená (going-concern, gone-concern).

4 Legislatívne ukotvenie regulačných mechanizmov EÚ

Kapitola legislatívne ukotvenie regulačných mechanizmov EÚ obsahuje teoretické podklady úzko súvisiace a potrebné pre vypracovanie nasledujúcich častí diplomovej práce. Nachádzajú sa tu stručne vysvetlené dôvody zmien v regulácií európskeho finančného trhu, popísaná štruktúra bankovej únie a detailne vysvetlené fungovanie jednotného rezolučného mechanizmu.

4.1 Príčiny zmien v regulácií európskeho finančného trhu

Ako bolo naznačené v úvode, hlavným podnetom pre vznik zmien v regulácii európskeho finančného trhu je vznik globálnej finančnej krízy, ktorá poukázala na nepostačujúcu reguláciu a koordináciu pri riešení problémov bánk a finančných inštitúcií v EÚ. V dôsledku tejto krízy Európska komisia od roku 2010 navrhla takmer 30 súborov pravidiel za účelom zabezpečenia dostatočnej regulácie a efektívneho dohľadu nad všetkými finančnými subjektmi, trhmi a produktmi. Zmienými pravidlami sa povinne riadia všetky krajiny, ktoré sú členmi eurozóny a krajiny EÚ, ktoré súhlasili s ich prijatím. Sú oporou pre fungovanie jednotného trhu finančných služieb. (EC, 2014)

Kríza v eurozóne zvýraznila negatívnu spätnú väzbu medzi bankovým sektorom a vládami. V dôsledku tejto situácie authority EÚ dospeli k záveru, že pre dlhodobé udržanie funkčnej ekonomickej a monetárnej únie je potrebné ich prehĺbenie a lepšie riadenie. V mnohých prípadoch sa totiž na záchranu bánk použili finančné prostriedky zo štátnych rozpočtov (bail-out), s cieľom zabezpečiť stabilitu finančného systému, ochrániť vkladateľov a zabrániť ďalšiemu pádu reálnej ekonomiky. V reakcii na danú situáciu bol iniciovaný projekt bankovej únie eurozóny. (CEPS, 2016)

Medzi tri hlavné dôvody vzniku bankovej únie môžeme zaradiť:

- 1) Odstránenie prepojenia vlád a bánk a podporu opätovného začlenenia finančných trhov;
- 2) Vyhýbanie sa národnej zaujatosti v sektore bankového dohľadu;
- 3) Obnovenie riadnych transmisíí monetárnej politiky.

(ECB, 2013)

Dôležitosť prevencie rozširovania sa štátnych problémov do bankového sektoru (napr. Grécko), a predchádzania šíreniu sa problémov bankovníctva do vlád (napr. Írsko, Cyprus), je kľúčová lekcia, ktorú si môžeme z krízy zobrať. Aktuálne, alebo očakávané vládne bankové záchranné balíčky, zvyšujú výpožičné náklady krajín a zároveň ešte viac zvyšujú náklady financovania bánk. Táto situácia podkopáva úsilie jednotlivých štátov na obnovenie fiškálnej udržateľnosti.

Navyše rastúce tlaky na trhu vládneho financovania a úverových trhoch viedli k rozdrobeniu bankového systému eurozóny pozdĺž národných hraníc. Náklady na financovanie bánk a korelované výpožičné náklady pre vlády sa zvýšili, a to najmä

v periférnych ekonomikách. Krajiny, ktoré strácajú dôveru na trhu sú postupne čoraz viac závislé od domácich zdrojov financovania, sú náchylnejšie k odlivu kapitálu a menej reagujú na monetárnu politiku. Rozdiely v podmienkach financovania bánk na národnej úrovni zvyšujú medzištátne rozdiely v úverových podmienkach. Tým pádom sa úverové podmienky pre domácnosti a firmy na periférii stali prísnejšie, než by s ohľadom na prevažujúci postoj monetárnej politiky mali byť. Toto má za následok neefektívnu alokáciu finančných prostriedkov v celej eurozóne, a preto aj negatívny dopad na rast a zamestnanosť. Vytvorenie bankovej únie by malo dopomôcť prelomiť túto negatívnu spätnú väzbu medzi vládami a bankovým sektorom. (ECB, 2013)

4.2 Štruktúra a funkcie Európskeho systému orgánov finančného dohľadu (ESFS)

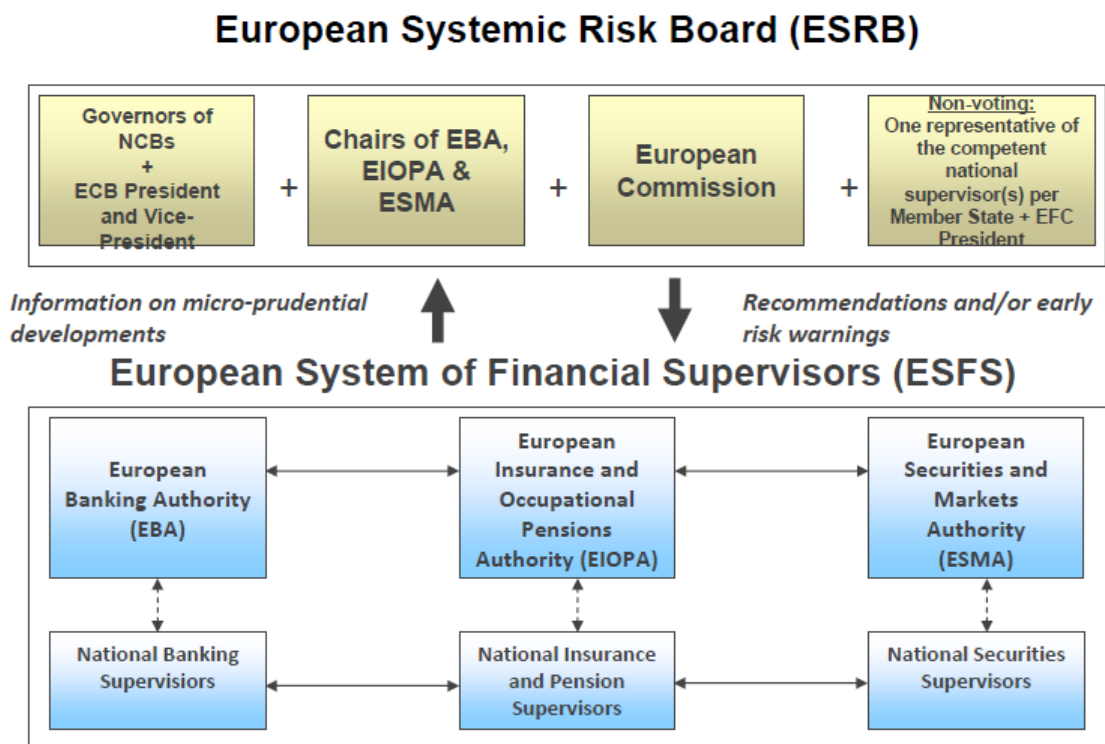
V máji 2009 Európska komisia navrhla sériu reforiem za účelom vytvorenia nového inštitucionálneho rámca pre finančný dohľad v Európskej únii. Nový Európsky systém finančného dohľadu (European System of Financial Supervision (ďalej len ESFS)), nadobudol platnosť 1. januára 2011. ESFS zahŕňa makro aj mikroprudenčný dohľad. Od 4. Novembra 2014, má Európska centrálna banka hlavnú rolu v rámci systému bankového dohľadu. Európska centrálna banka túto činnosť vykonáva s národnými dohľadnými orgánmi. 1. januára 2016 nadobudol právomoci Jednotný rezolučný mechanizmus, ktorý vyžaduje reštrukturalizáciu finančných subjektov, ktoré sa ocitnú v seriózných finančných problémoch. V novembri 2015 Európska komisia predniesla nové návrhy pre Európsky systém poistenia vkladov (European Deposit Insurance System (ďalej len EDIS)). (EP, 2016)

ESFS zahŕňa nasledujúce inštitúcie:

- 1) Európska rada pre systémové riziká (ESRB), ktorá vykonáva makroprudenčný dohľad. Jeho cieľom je predchádzať a zmierňovať systémové riziká finančnej stability v Európskej únii z hľadiska makroekonomického vývoja;
- 2) Tri Európske orgány dohľadu (ESA), ktoré vykonávajú mikroprudenčný dohľad. Jedná sa o dohľad nad jednotlivými inštitúciami, ktorý charakterizuje niekoľkoveštvový systém orgánov. Jednotlivé vrstvy môžu byť rozdelené podľa odvetvia (bankovníctvo, poisťovníctvo a trhy s cennými papiermi) a úrovne dohľadu a regulácie (európske a vnútroštátne). Uvedené orgány boli zriadené s cieľom zabezpečenia súladu a súdržnosti medzi rôznymi vrstvami finančného sektoru a zabezpečenia koordinácie finančných subjektov na medzinárodnej úrovni. Jedná sa o:
 - a) Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA);
 - b) Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA);
 - c) Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA).

(EP, 2016).

Obr. 1 Európsky systém finančného dohľadu

4.2.1 Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB)

Európsky výbor pre systémové riziká (European Systemic Risk Board – ESRB) bol vytvorený v roku 2010. Jeho primárnou úlohou je zodpovednosť za makroprudenčný dohľad nad finančným systémom EÚ a zodpovednosť za prevenciu a zmierňovanie systémových rizík. Do jeho pôsobnosti spadajú banky, poisťovatelia, správcovia aktív, tieňové banky, infraštruktúry finančného trhu a ďalšie finančné inštitúcie a trhy. Aby ESRB naplnil svoje úlohy, monitoruje a vyhodnocuje systémové riziká a v prípade potreby vydáva varovania a odporúčania. (ESRB, 2017)

4.2.2 Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA)

Medzi základné povinnosti Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)) patrí podpora stability finančného systému, transparentnosť trhov a finančných produktov, tak ako aj ochrana poistencov, účastníkov dôchodkového systému a príjemcov poistného. EIOPA je poverená sledovať a identifikovať trendy,

možné riziká a slabé miesta prameniace z mikroprudenčnej úrovne, medzi krajinami a medzi sektormi. (EIOPA, 2016)

Cieľom EIOPA je chrániť verejný záujem. Medzi jej úlohy v oblasti poistenia patrí aj prispievanie k vybudovaniu vysoko-kvalitných spoločných regulačných a dohľadných štandardov, zvykov a postupov v Európskej únii. Medzi činnosti EIOPA patrí vydávanie smerníc, doporučení, vytváranie regulačných konceptov a zavádzanie technických štandardov. Táto organizácia je taktiež oprávnená poskytovať názory a rady spojené s problematikou poisťovníctva Európskemu parlamentu, Rade Európskej únie a Európskej komisii. Jedným z hlavných cieľov EIOPA pre nastávajúce roky je taktiež príprava nového dozorného režimu pre subjekty vykonávajúce poisťovaciu a zaistovaciu činnosť a predovšetkým prepojiť všetku potrebnú prácu pre zavedenie smernice EÚ na sledovanie a zaoberanie sa firmami vykonávajúcimi poisťovaciu a zaistovaciu činnosť (Známe ako "Solvency II"). (Insurance, 2016)

4.2.3 Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA)

Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (European Securities and Market Authority (ESMA)) je nezávislý orgán EÚ, ktorý prispieva k udržiavaniu stability finančného systému Európskej únie pomocou zdokonaľovania ochrany investorov a podpory stability a disciplinovanosti finančných trhov. ESMA tieto ciele dosahuje ohodnotením rizík jednotlivých investorov, trhov a finančnej stability, kompletizovaním jednotného kódexu pre finančné trhy EÚ, podporou konvergenzie dohľadu a priamou kontrolou nad ratingovými agentúrami a obchodnými údajmi. (ESMA, 2017)

1. Konvergenciu dohľadu podporuje medzi regulátormi cenných papierov. Toto sa snaží dosiahnuť naprieč finančnými sektormi, pomocou úzkej spolupráce s ostatnými európskymi orgánmi dohľadu pôsobiacimi v oblasti bankovníctva (EBA) a poisťovníctva a dôchodkového poistenia (EIOPA). Účelom podpory konvergenzie dohľadu je zabezpečenie regulácie a dohľadu na vysokej úrovni kvality dohľadu, bez regulačnej arbitráže alebo pretekania sa alebo závodu ku dnu medzi členskými štátmi. Dôsledné vykonávanie a uplatňovanie pravidiel zaisťuje bezpečnosť finančného systému, chráni investorov a zabezpečuje disciplinované trhy;
2. Účelom hodnotenia rizík pre investorov, trhy a finančnú stabilitu je identifikovať nové trendy, riziká a slabé miesta, a kde je to možné identifikovať príležitosti, tak aby ich bolo možné včas využiť. ESMA využíva svoju jedinečnú pozíciu pre identifikáciu vývojov na trhu, ktoré ohrozujú finančnú stabilitu, investorov alebo riadne fungovanie európskych finančných trhov;
3. Účelom dokončenia jednotného kódexu pre finančné trhy v EÚ je posilnenie jednotného trhu EÚ tým, že sa vytvoria rovnaké podmienky pre investorov a emitentov v celej EÚ. ESMA tak prispieva k posilneniu kvality jednotného súboru pravidiel pre finančné trhy v EÚ tým, že rozvíja technické štandardy a poskytuje poradenstvo o legislatívnych projektoch inštitúciám EÚ. (ESMA, 2016).

4. ESMA je priamy kontrolór konkrétnych finančných subjektov: ratingových agentúrach (CRA) a archívov obchodných údajov (TRs). Tieto subjekty tvoria základné súčasti tržnej infraštruktúry EÚ. Dohľad nad ratingovými agentúrami, napomáha zvyšovať integritu, zodpovednosť, správne vedenie a nezávislosť ratingových činností. Dohliadacia činnosť ESMA-y preto zabezpečuje kvalitu ratingov a pomáha chrániť záujmy investorov. Dohľad ESMA-y nad archívmi obchodných údajov pomáha zabezpečiť, priebežné dodržiavanie všetkých požiadavkou trhu EMIR, čo umožňuje úradom získať prístup k dátam a podrobnostiam o odvodených kontraktoch, a teda plniť ich poslanie. Dohľad ESMA-y nad archívmi obchodných údajov je preto kľúčový pre zaistenie kvality dát a zabezpečenie transparentnosti na trhoch s derivátmi. (ESMA, 2016)

4.2.4 Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)

Európsky orgán pre bankovníctvo (European Banking Authority (EBA)) bol založený 1. januára 2011 ako súčasť Európskeho systému finančného dohľadu (ESFS) a prevzal všetky existujúce povinnosti a úlohy Výboru európskych orgánov bankového dohľadu (Committee of European Banking Supervisors (CEBS))(EBA, 2017).

EBA je nezávislý orgán EÚ, ktorý pracuje s cieľom zabezpečiť účinnú a jednotnú reguláciu a dohľad v celom Európskom bankovom sektore. Jeho všeobecné ciele sú zachovanie finančnej stability v EÚ a zabezpečenie integrity, účinnosti a riadneho fungovania bankového sektora (EBA, 2017).

Hlavnou úlohou EBA je prispieť k vytvoreniu jednotného európskeho kódexu v oblasti bankovníctva, ktorého cieľom je vytvoriť jednotný súbor harmonizovaných pravidiel obozretného podnikania pre finančné inštitúcie v celej EÚ. Úrad hrá dôležitú úlohu taktiež pri podpore konvergencie postupov dohľadu a je splnomocnený na posúdenie rizík a slabých miest v bankovom sektore v EÚ. EBA pôsobí ako základný stavebný kameň konzistentného a transparentného jednotného trhu EÚ pre oblasť bankovníctva, ktorá je prospešná pre všetky subjekty: podniky, spotrebiteľov a širšie hospodárstvo EÚ. Prostredníctvom zabezpečovania regulačného rámca pre integritu a efektívnosť bankovníctva v EÚ, EBA takisto prispieva k finančnej stabilite v celej Únii.

Hlavné úlohy EBA v bodoch:

1. Jednotný súbor pravidiel;
2. Zabezpečiť spoločný celoeurópsky prístup pre bankový dohľad;
3. Monitorovanie zdravia bánk v EÚ - záťažové testy;
4. Globálne zverejňovanie informácií pre investorov ;
5. Rozvoj harmonizovaného rezolučného rámca;
6. Správne postupy použitia a vyšetrovania porušenia právnych predpisov EÚ;
7. Ochrana spotrebiteľa, finančné inovácie a platby;
8. Opatrenia v núdzových situáciách. (EBA, 2016)

4.3 Banková únia v procese rezolúcie

Turbulencie spôsobené finančnou a dlhovou krízou v EÚ ukázali, že vzájomne prepojené ekonomiky a cezhraničné aktivity krajín EÚ si vyžadujú harmonizovanejší systém bankového dohľadu a rezolúcie. Dohľad a rezolúcia problematických subjektov boli predtým vykonávané len na národnej úrovni, čo viedlo k uplatňovaniu rôznych postupov v jednotlivých krajinách a k fragmentácii vnútorného trhu (EP, 2016).

Ako odpoveď na túto potrebu sa krajiny EÚ rozhodli založiť Bankovú úniu, ktorá stojí na troch pilieroch. V súčasnosti sú aktívne dva z nich, a to Jednotný mechanizmus dohľadu (Single Supervisory Mechanism (ďalej len SSM)) a Jednotný rezolučný mechanizmus (Single Resolution Mechanism (ďalej len SRM)). V budúcnosti sa plánuje zavedenie systému ochrany bankových vkladov (EDIS), ktorý bude tvoriť tretí pilier bankovej únie. Okrem toho sa systém bankovej únie opiera o možnosť priamej rekapitalizácie zlyhávajúcich bánk prostredníctvom Európskeho mechanizmu pre stabilitu (European Stability Mechanism (ďalej len ESM)). (Clifford Chance, 2016)

Základným cieľom SSM a SRM je zabezpečiť rovnomernú implementáciu "jednotných predpisov" pre finančné subjekty v rámci eurozóny, ktoré pozostávajú zo súboru legislatívnych nástrojov, s ktorými musia byť všetky banky v EÚ v súlade (vnútri aj mimo eurozóny), a to vrátane:

- Smernice/Regulácie kapitálových požiadaviek (CRD IV / CRR)
 - Smernica Bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD)
 - Smernica schémy ochrany vkladov (DGSD)
- (Clifford Chance, 2016).

Zmienený Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM) bol zriadený v októbri 2012 ako nástupca európskeho nástroja finančnej stability (EFSF), ktorý aj naďalej existuje ako právnická osoba a veľký emitent dlhopisov, ale už nemôže poskytovať nové úvery. Jedná sa o trvalé riešenie problému, ktorý vznikol na začiatku dlhovej krízy: nedostatku "backstop" (podpory) pre krajiny eurozóny, ktoré už nie sú schopné preniknúť na trhy. EFSF a ESM sa stali samostatnými právnymi subjektmi, ale aj naďalej zdieľajú personál, zariadenia a operácie. (ESM, 2016)

Pre pojem fiškálna podpora – "fiscal backstop" neexistuje žiadna všeobecne používaná definícia. "Backstop" vo finančnej terminológii znamená druh poistenia alebo podporu poslednej inštancie (Pauly, 2014). Slovo fiškálna odkazuje na fiškálnu funkciu vlády. Slovné spojenie "fiscal backstop" je teda možné interpretovať ako vládna podpora poslednej inštancie (Schoenmaker, 2014).

Hlavným poslaním ESM je poskytnúť finančnú pomoc krajinám eurozóny, ktoré zažívajú, alebo im hrozia vážne problémy s financovaním. Táto pomoc je poskytovaná len v prípade, že sa to ukáže ako nevyhnutné na zabezpečenie finančnej stability eurozóny ako celku a členov ESM. K tomu aby mohol ESM túto úlohu plniť, využíva niekoľko nástrojov. ESM môže poskytnúť úver ako súčasť makroekonomického ozdravného programu, aký bol napríklad použitý na Cypre a neskôr v Grécku. Hlavným účelom ESM úverov je poskytnúť finančné zdroje členským štá-

tom ESM, ktoré stratili prístup na finančný trh. To znamená, že nemôžu refinancovať svoj dlh vydaním dlhopisov na trhu z dôvodu príliš vysokého úroku, ktorý by museli zaplatiť. Írsko, Grécko a Portugalsko používali podobné programy zastrešene EFSF (ESM, 2016).

Jediným ďalším použitým nástrojom ESM je úver na rekapitalizáciu bánk, ktorý bol poskytnutý Španielsku. Úvery pre nepriame rekapitalizácie bánk pomáhajú členom ESM rekapitalizovať problémové banky v prípade, že si to samotná krajina nemôže dovoliť a zároveň sú opatrenia súkromného sektoru, vrátane nástroja "bail-in", nedostatočné na pokrytie deficitu kapitálu. Na to, aby banka mohla ťažiť z ESM úverov na nepriamu rekapitalizáciu, musí predstavovať serióznou hrozbu pre členský štát alebo eurozónu ako celok. (ESM, 2016)

ESM disponuje aj ďalšími nástrojmi, ktoré však v praxi zatiaľ využité ešte neboli. Jedná sa o:

- Nákupy na primárnom trhu;
- Nákupy na sekundárnom trhu;
- Bezpečnostná úverová hranica;
- Priama rekapitalizácia inštitúcií.

(ESM, 2016)

Nasledujúci obrázok znázorňuje štruktúru bankovej únie, ktorej jednotlivé mechanizmy sú bližšie popísané v nasledujúcich podkapitolách.

Obr. 2 Piliere Bankovej únie

The three pillars of the Banking Union

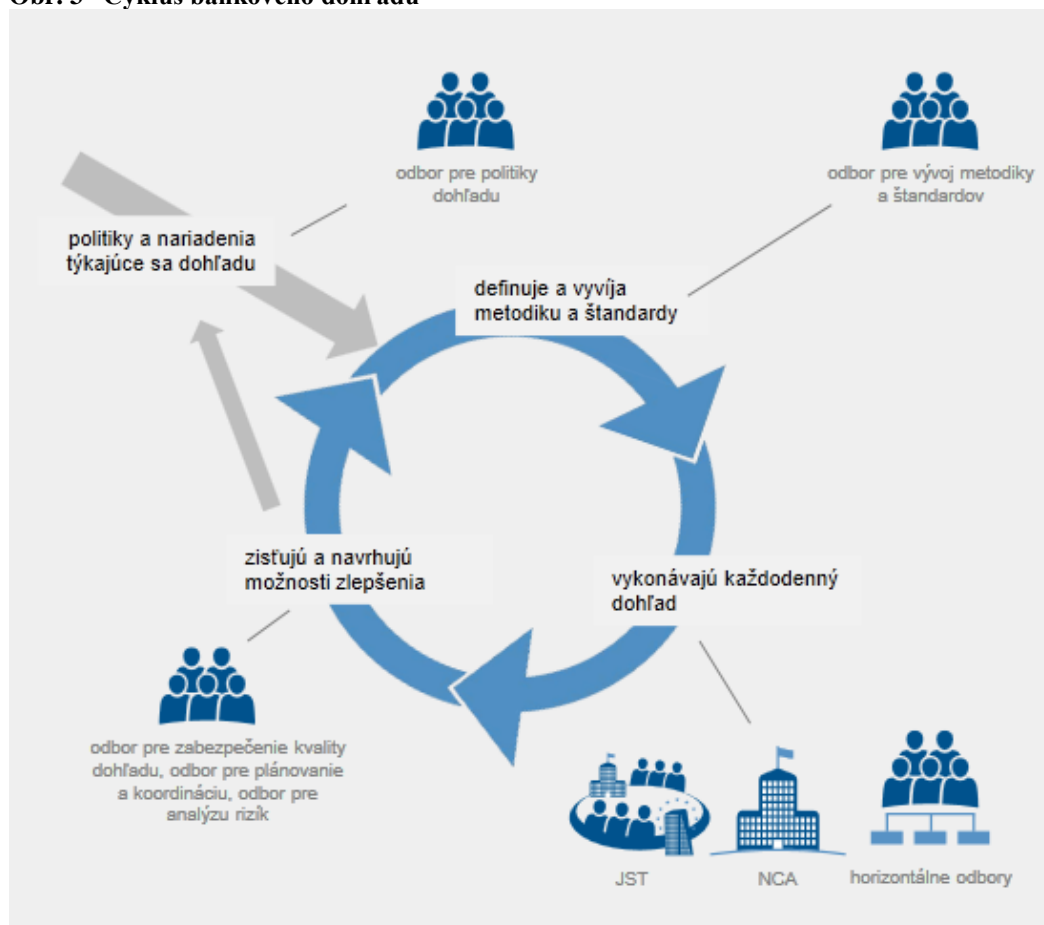

Zdroj: Clifford Chance (2016)

4.3.1 Jednotný mechanizmus dohľadu (SSM)

Proces bankového dohľadu si je možné predstaviť ako cyklus. Regulácia a postupy dohľadu poskytujú základ pre vývoj metodológií a noriem dohľadu, ktoré sú základom dennej činnosti v oblasti dohľadu (ECB, 2017).

Obr. 3 Cyklus bankového dohľadu

Zdroj: ECB (2017)

Možnosti regulačných činností a tvorby metodík a štandardov dohľadu sú definované politikou a nariadeniami týkajúcimi sa dohľadu. Zmienené metodiky a štandardy sú potom základom každodenného dohľadu vykonávaného podľa rovnakých štandardov v prípade všetkých úverových inštitúcií. Pomocou rôznych kanálov vrátane účasti SSM na medzinárodných a európskych fórach sa získané skúsenosti v oblasti dohľadu a vykonávania kontrol kvality spätne využívajú na účely definovania metodík, štandardov, politik a regulácie dohľadu. Skúsenosti z praktického uplatňovania metodík a štandardov sa využívajú v rámci plánovania činností dohľadu na nadchádzajúci cyklus. Toto plánovanie zahŕňa aj analýzu hlavných rizík, slabých miest a strategických priorít dohľadu. (ECB, 2014)

SSM je systém európskeho bankového dohľadu, ktorý oficiálne začal fungovať v novembri 2014. Je tvorený ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi dohľadu členských krajín (national competent authorities – NCA). Medzi primárne ciele SSM patrí:

- Zaisťovanie bezpečnosti a odolnosti európskeho bankového systému;
- Zvýšenie finančnej integrácie a stability;
- Zabezpečenie konzistentného dohľadu.
(ECB, 2017)

Pre optimálne zabezpečenie účinného dohľadu sa úverové inštitúcie rozdeľujú na významné a menej významné, pričom dohľad nad významnými bankami vykonáva priamo ECB, zatiaľ čo národné kontrolné orgány majú na starosti dohľad nad menej významnými bankami (ECB, 2014).

ECB spolu s národnými kontrolnými orgánmi, priamo dohliadajú na všetky inštitúcie, ktoré sú klasifikované ako významné. Spadá sem približne 120 skupín, ktoré predstavujú približne 1 200 subjektov. Každodenným dohľadom sú poverené spoločné dohliadacie tímy (Joint Supervisory Teams – JST), ktoré tvoria pracovníci z národných kontrolných orgánov a ECB. Národné kontrolné orgány aj naďalej priamo dohliadajú na menej významné inštitúcie, predstavujúce približne 3500 subjektov, a to za monitorovania ECB. V záujme konzistentného uplatňovania vysokých štandardov dohľadu sa môže ECB rozhodnúť vykonávať priamy dohľad aj nad menej významnými inštitúciami. (ECB, 2014)

Bankový dohľad ECB pozostáva konkrétne z týchto činností:

- hodnotenie, preverky na mieste a vedenie vyšetrovaní;
- udeľovanie alebo odoberanie bankových povolení;
- posudzovanie nadobúdania a prevodu kvalifikovaných účastí jednotlivých bánk;
- zabezpečovanie dodržiavania pravidiel EÚ týkajúcich sa obozretného podnikania;
- nastavovanie vyšších kapitálových požiadaviek („rezerv“) s cieľom predchádzať finančným rizikám. (ECB, 2017)

4.3.2 Európsky systém ochrany vkladov (EDIS)

Európsky systém ochrany vkladov (EDIS) je tretím a zároveň nevyhnutným pilierom pre dokončenie bankovej únie. V súčasnosti sa jeho zavedenie ešte len pripravuje. Vzniká po zriadení jednotného kontrolného mechanizmu (SSM) a jednotného rezolučného mechanizmu (SRM). Vzhľadom k tomu, že ručenie a kontrola potrebujú byť prepojené, založenie jednotnej bezpečnostnej siete pre deponentov na Európskej úrovni je logickým doplnkom k zodpovednosti za bankový dohľad a rezolúciu na európskej úrovni. S plne funkčnými SSM a SRM, národné orgány strácajú kontrolu nad kľúčovými prvkami, ktoré rozhodujú o tom, či národný systém ochrany vkladov (DGS) vyplatí poistených vkladateľov alebo prispeje k rezolučnému financovaniu. (ECB, 2016)

V novembri 2015 Európska komisia predložila návrh na zriadenie európskeho systému ochrany vkladov (EDIS) nazvaný "Posilnenie Európskej menovej únie", avšak bez povinného posúdenia jej dopadov a vplyvov. Návrh komisie zahŕňa trojstupňový prístup. Prvá etapa „re-poistenie“, bude trvať až do roku 2020 a skladá sa z novovytvoreného EDIS poskytujúceho finančné prostriedky vnútroštátnym systémom ochrany vkladov v prípade, že ich zdroje im začnú dochádzať. Počas druhej

etapy "spolu-poistenie", národné a európske systémy budú spolufinancované. Tretí a zároveň posledný stupeň "plného poistenia", bude uvedený do prevádzky od roku 2024. EDIS by mal plne nahradiť vnútroštátne režimy poistenia vkladov a stať sa jediným systémom ochrany vkladov v bankách eurozóny. Postupné zavádzanie tohto systému by malo poskytnúť dostatočný čas členským štátom na aktualizáciu ich vnútroštátnych právnych predpisov, ktorá bude odpovedať predpisom EÚ. (EP, 2016)

Primárnou úlohou ochrany vkladov je vybudovať a udržať dôveru. Dôvera deponentov k bezpečnosti svojich vkladov v bankách má zásadný význam pre finančnú stabilitu, a taktiež pre bankovú stabilitu v súčasnom peňažnom systéme, ktorý je založený na nekrytých peniazoch. Primárnu zodpovednosť zabezpečiť dôveru v bezpečnosť vkladov majú samotné banky, k čomu v niektorých situáciách potrebujú pomoc. Práve v týchto prípadoch sa zásadným stane systém ochrany vkladov (EDIS). Už len jeho samotná existencia môže zabrániť "run-om" na banku a zabezpečiť, že deponenti ponechajú svoje vklady v banke. Táto skutočnosť znižuje pravdepodobnosť nutnosti čerpania poistného. (Wolff, 2016)

EDIS je postavený primárne na smernici schémy zabezpečenia vkladov. Tá bola prijatá v roku 2014, ako prepracované znenie smernice z roku 1994 o systémoch ochrany vkladov a posilňuje ochranu vkladov občanov až do výšky 100,000 € (na jedného vkladateľa v jednej banke) v prípade zlyhania banky, alebo systémovej krízy v celej EÚ. Smernica schémy zabezpečenia vkladov (DGSD) je kľúčovým prvkom jednotného súboru pravidiel pre fungovanie bankovej únie. Jej cieľom je zabezpečiť finančnú stabilitu tým, že bráni úniku kapitálu a odlivu vkladov. (EP, 2016)

4.3.3 Jednotný rezolučný mechanizmus (SRM)

Jednotný rezolučný mechanizmus tvorí druhý pilier bankovej únie eurozóny. Je tvorený Jednotnou rezolučnou radou (Single Resolution Board (SRB)) a jednotlivými rezolučnými orgánmi krajín eurozóny (Rezolučná rada, 2016).

4.3.3.1 Funkcie jednotnej rezolučnej rady (SRB) v procese rezolúcie

Jednotná rezolučná rada (ďalej len SRB) bola zavedená do prevádzky ako samostatný orgán EÚ v januári 2015. SRB usiluje o to, aby sa stala dôveryhodným a rešpektovaným rezolučným orgánom, ktorý má silnú rezolučnú kapacitu a je schopný rýchlo konať vhodným, konzistentným a primeraným spôsobom pri vytváraní a presadzovaní efektívneho rezolučného režimu pre banky v rámci jednotného rezolučného mechanizmu, a tak zabrániť budúcim "bail-outom". (SRB, 2017)

SRB zastáva aktívnu úlohu: Namiesto čakania na to, kým nastanú prípady, ktoré by boli predmetom rezolúcie, sa SRB zameriava na rezolučné plánovanie a prípravu na budúce možné prípady, ktorým sa snaží predchádzať. Týmto chce zabrániť potencionálnemu negatívne dopadu zlyhania banky na ekonomiku a na finančnú stabilitu. SRB si kladie za cieľ stať centrom odborných znalostí v riešení

problémov bánk. Jej poslaním je zabezpečenie riadneho riešenia problémov bánk s minimálnym dopadom na reálnu ekonomiku a verejné financie zúčastnených členských štátov bankovej únie. (SRB, 2017)

Hlavným rozhodovacím orgánom v rámci jednotného rezolučného mechanizmu je SRB, ktorá:

- rozhoduje o priebehu rezolúcií zlyhávajúcich bánk (zahŕňajú použitie rezolučných nástrojov a používaní jednotného rezolučného fondu na riešenie problémov);
 - je priamo zodpovedná za plánovanie a fázovanie rezolúcií cezhraničných a veľkých bánk bankovej únie, ktoré sú pod priamym dohľadom ECB;
 - bez ohľadu na veľkosť banky je zodpovedná za všetky prípady rezolúcie, pokiaľ takáto rezolúcia vyžaduje používanie jednotného rezolučného fondu;
 - nesie konečnú zodpovednosť za všetky banky v bankovej únii, a teda sa môže kedykoľvek rozhodnúť uplatniť svoje právomoci vo vzťahu k akejkoľvek banke.
- (EC, 2016)

4.3.3.2 Národné rezolučné orgány

Národné rezolučné orgány existujú v rôznych krajinách v rôznych formách. V rámci EÚ tieto orgány musia spĺňať stanovené požiadavky, ale môžu sa líšiť veľkosťou alebo postavením. Krajiny si môžu za týmto účelom tiež zriadiť viacero rezolučných orgánov. Vo väčšine prípadov národné rezolučné orgány vznikli ako súčasť centrálnej banky alebo národného orgánu dohľadu. V ostatných krajinách boli založené ako právnické osoby alebo samostatné štátne agentúry. (Rezolučná rada, 2017)

EBA zverejnila v auguste 2016 zoznam zvolených rezolučných orgánov pre jednotlivé členské krajiny. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené niektoré z nich.

Tabuľka 2 Rezolučné orgány

Krajina	Rezolučný orgán
Rakúsko	Financial Market Authority (FMA)
Česká republika	ČNB
Taliansko	Banca d'Italia (Bank of Italy)
Portugalsko	Banco de Portugal (Bank of Portugal)
Slovensko	Rada pre riešenie krízových situácií

Zdroj: EBA (2016); Vlastná práca

Národné rezolučné orgány sú oprávnené používať rezolučné nástroje na riešenie krízových situácií a vykonávanie rezolučných právomocí. Okrem rezolučných orgánov sú v členských štátoch taktiež menované príslušné ministerstvá, ktoré sú

zodpovedné za hospodárske, finančné a rozpočtové rozhodnutia na národnej úrovni, a v súlade s národnými kompetenciami (HNB, 2016).

Základnou funkciou národných rezolučných orgánov je teda predchádzať krízovým (rezolučným) situáciám, a pokiaľ takéto situácie nastanú, tak ich riešiť efektívne a s ohľadom na zachovanie finančnej stability a ochrany majetku klientov danej inštitúcie a skupiny. Národný rezolučný orgán za týmto účelom:

- pripravuje rezolučné plány vybraných inštitúcií a podieľa sa na príprave skupinových rezolučných plánov;
- pripomienkuje ozdravné plány vypracované vybranými inštitúciami a skupinami;
- vykonáva hodnotenie riešiteľnosti krízovej situácie vybraných inštitúcií;
- stanovuje výšku minimálnych požiadaviek na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (tzv. MREL) vybraných inštitúcií;
- stanovuje výšku príspevkov vybraných inštitúcií do národných rezolučných fondov;
- vydáva rozhodnutia podľa osobitných predpisov vo vzťahu k vybraným inštitúciám;
- vykonáva ďalšie činnosti vyplývajúce z jej účasti v Jednotnom rezolučnom mechanizme.

(Rezolučná rada, 2016)

4.3.3.3 Nástroje riešenia krízových situácií

Nástroje riešenia krízových situácií upravuje Smernica bankového ozdravenia a rezolúcie 2014/59/EÚ (BRRD) v článku 37. Patria sem:

- a) nástroj odpredaja obchodnej činnosti;
- b) nástroj preklenovacej inštitúcie;
- c) nástroj oddelenia aktív;
- d) nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov (bail-in).

Tieto nástroje môžu byť použité jednotlivo alebo v akejkoľvek kombinácii s výnimkou nástroju oddelenia aktív, ktorý môže byť použitý len spolu s iným nástrojom riešenia krízových situácií (článok 37, ods. 5,6).

Členské štáty môžu orgánom pre riešenie krízových situácií udeliť dodatočné nástroje a právomoci vykonateľné v prípade, že inštitúcia alebo subjekt spĺňajú podmienky pre riešenie krízových inštitúcií a zároveň dodatočné právomoci nie sú prekážkou pri ich uplatnení na cezhraničnú skupinu a sú v súlade s cieľmi riešenia krízových situácií a všeobecnými zásadami, ktorými sa riadi riešenie krízových situácií (článok 37, ods. 9).

Nástroj odpredaja obchodnej činnosti spočíva v povinnosti členských štátov zabezpečiť príslušnému rezolučnému orgánu právomoc previesť na kupujúceho ktorý nie je preklenovacou inštitúciou:

- a) akcie alebo iné nástroje vlastníctva vydané inštitúciou, ktorej krízová situácia sa rieši;

- b) všetky alebo niektoré aktíva, práva alebo záväzky inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši (článok 38 ods.1)

Podľa článku 38 ods.4 smernice 2014/59/EÚ ide každá protihodnota, ktorú zaplatí kupujúci, v prospech:

- a) vlastníkov akcií alebo iných nástrojov vlastníctva, ak sa odpredaj obchodnej činnosti uskutočnil prevodom akcií alebo nástrojov vlastníctva emitovaných inštitúciou, ktorej krízová situácia sa rieši, od držiteľov týchto akcií alebo nástrojov na kupujúceho;
- b) inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, ak sa odpredaj obchodnej činnosti uskutočnil prevodom niektorých alebo všetkých aktív alebo záväzkov inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, na kupujúceho.

V prípade nástroju preklenovacej inštitúcie sa jedná o právnickú osobu, ktorú úplne alebo čiastočne vlastní jeden alebo viac orgánov verejnej moci, medzi ktoré môže patriť orgán pre riešenie krízových situácií alebo mechanizmus financovania riešenia krízových situácií a kontroluje ju orgán pre riešenie krízových situácií. Táto inštitúcia bola založená na účely prijatia a držby niektorých alebo všetkých akcií, alebo iných nástrojov vlastníctva vydaných inštitúciou, ktorej krízová situácia sa rieši, alebo niektorých či všetkých aktív, práv a záväzkov jednej alebo viacerých inštitúcií, ktorých krízová situácia sa rieši, s cieľom zachovať prístup ku kritickým funkciám a predat' inštitúciu alebo subjekt predmetu rezolúcie (článok 40 ods.2).

Aby bolo možné uplatniť nástroj preklenovacej inštitúcie a zachovať jej kritické funkcie členské štáty musia zabezpečiť aby rezolučné orgány mali právomoc previesť na preklenováciu inštitúciu akcie a iné nástroje vlastníctva vydané jednou alebo viacerými inštitúciami, všetky alebo niektoré aktíva, práva alebo záväzky jednej alebo viacerých inštitúcií, ktorých krízová situácia sa rieši (ods. 1).

Podstatou nástroja oddelenia aktív je prevod aktív subjektu, ktorý je predmetom rezolúcie na subjekt určený pre správu aktív za účelom ich predaja alebo likvidácie s cieľom maximalizácie ich hodnoty (Článok 42, ods.3). Jedná sa o nástroj krízového managementu, kde sa oddeľujú neproblematické aktíva zlyhávajúcej banky od jej znehodnotených aktív a aktív s nedostatočnými výsledkami. Tieto "problematické" aktíva sa následne prevádzajú na spoločnosť pre správu aktív.

Subjekt pre správu aktív musí byť právnickou osobou, ktorá spĺňa nasledujúce požiadavky:

- a) úplne alebo čiastočne ju vlastní jeden alebo viac orgánov verejnej správy, medzi ktoré môže patriť orgán pre riešenie krízových situácií alebo mechanizmus financovania riešenia krízových situácií, a kontroluje ju orgán pre riešenie krízových situácií;
- b) bola založená na účely prijatia niektorých alebo všetkých aktív, práv a záväzkov jednej alebo viacerých inštitúcií, ktorých krízová situácia sa rieši, alebo preklenovacej inštitúcie (ods.2).

Nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov (bail-in) je jedným z kľúčových nástrojov smernice bankového ozdravenia a rezolúcie (Bank Recovery and Resolution Directive(BRRD)) pre riešenie krízy. Ide o mechanizmus pomocou ktorého môže dôjsť k odpisu alebo zníženiu dlhov zlyhávajúcej banky, prípadne ku konverzii jej dlhu na kapitál. Účelom tohto nástroja je prenos nákladov na záchranu zlyhávajúcej banky na jej akcionárov a veriteľov, ktorí sa tak majú primárne podieľať na nákladoch spojených s ozdravením zlyhávajúcej banky.

Článok 43 smernice 2014/59/EÚ hovorí, že bail-in sa smie používať na účely:

- a) rekapitalizácie inštitúcie alebo subjektu uvedeného v článku 1 ods. 1 tejto smernice, ktoré spĺňajú podmienky na riešenie krízových situácií, v dostatočnom rozsahu na obnovenie ich schopnosti plniť podmienky na udelenie povolenia a naďalej vykonávať činnosti, na ktoré má povolenie podľa smernice 2013/36/EÚ alebo smernice 2014/65/EÚ, ak subjekt dostal povolenie podľa týchto smerníc, ako aj zachovať dostatočnú dôveru trhu v inštitúciu alebo subjekt;
- b) vykonať konverziu na vlastné imanie alebo znížiť výšku istiny nárokov alebo dlhových nástrojov prevedených:
 - a. na preklenováciu inštitúciu s cieľom poskytnúť kapitál preklenovacej inštitúcii alebo
 - b. v rámci nástroja odpredaja obchodnej činnosti alebo nástroja oddelenia aktív.

Predmetom rekapitalizácie by malo byť čo najširšie spektrum nezaistených dlhov zlyhávajúcej banky s výnimkou poistených vkladov, dlhov voči zamestnancom, dlhom za tovar a služby nevyhnutné pre prevádzku banky, alebo dlhy z dôchodkového systému (Němec, 2014).

4.3.3.4 Jednotný rezolučný fond

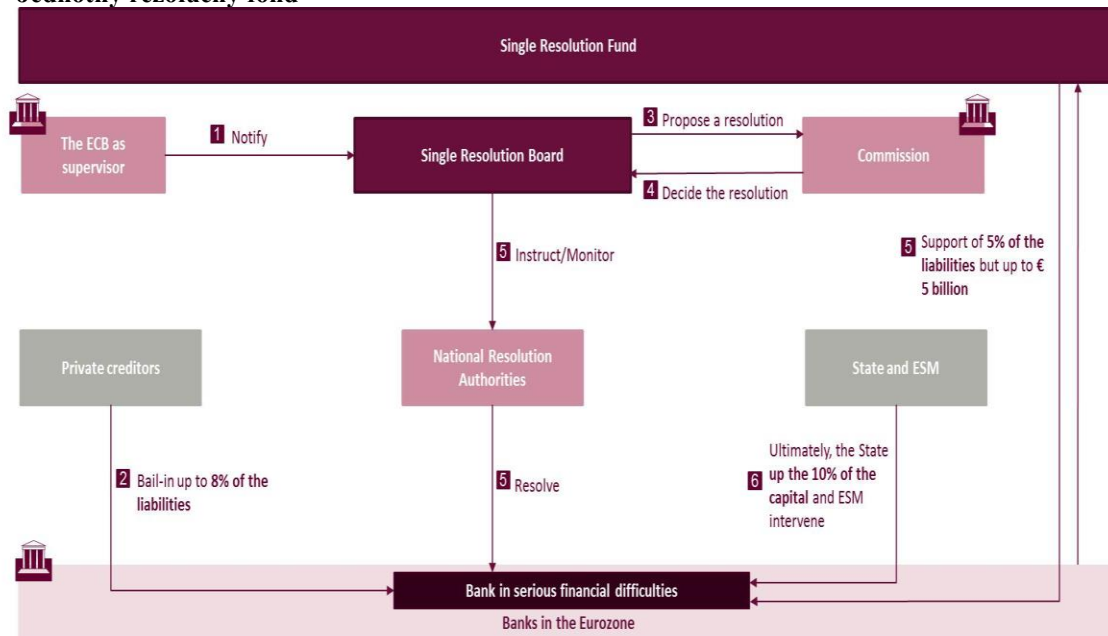
Jednotný rezolučný fond (ďalej len SRF) je základným prvkom jednotného rezolučného mechanizmu. Bol zriadený nariadením (EÚ) č 806/2014 (SRM nariadenie). V prípade potreby SRF môže byť použitý na zabezpečenie efektívnej aplikácie rezolučných nástrojov a výkonu rezolučných právomocí zverejnených SRB nariadením SRM. SRF sa skladá z príspevkov od úverových inštitúcií a niektorých investičných spoločností v 19 zúčastnených členských štátoch v rámci bankovej únie, kam spadá 3762 inštitúcií. Zaisťuje, že finančný sektor ako celok, financuje stabilizáciu finančného systému.

SRF sa bude postupne budovať počas prvých ôsmich rokov (2016-2023) a musí dosiahnuť cieľovú úroveň, ktorá je minimálne 1% z objemu poistených vkladov všetkých úverových inštitúcií v rámci bankovej únie, najneskôr do 31. decembra 2023. Očakávaná hodnota je približne 55biliónov € (SRB, 2015).

V súčasnosti jednotný rezolučný fond započal druhý rok svojej existencie. Na začiatku ho tvorili len národné zložky, ktoré sa ale budú počas doby tvorenia fondu postupne zlučovať. Toto zlúčenie zaplatených príspevkov do fondu sa začne na úrovni 40 % v prvom roku a 20 % v druhom roku, a potom sa bude nepretržite

navyšovať o rovnaké hodnoty počas zvyšných šiestich rokov, až kým národné zložky neprestanú existovať (EC, 2016).

Obr. 4 Jednotný rezolučný fond

Zdroj: SIA Partners (2015)

V rámci rezolučného systému, môže byť SRF použitý iba v rozsahu potrebnom na zabezpečenie efektívneho používania rezolučných nástrojov a aj to až ako posledná možnosť. Konkrétne sa používa za účelom:

- Zaisťovania majetku alebo záväzkov inštitúcie, ktorá je predmetom rezolúcie;
- Tvorby pôžičiek pre inštitúciu, alebo na nákup aktív inštitúcie, ktorá je predmetom rezolúcie;
- Prispievania preklenovacej inštitúcii alebo jednotke zriadenej za účelom správy aktív;
- Prispievania inštitúcii, ktorá je predmetom rezolúcie namiesto odpisu alebo konverzii záväzkov niektorých veriteľov za špecifických podmienok;
- Vyplatenia náhrady akcionárom alebo veriteľom, ktorým vznikli väčšie straty ako za podmienok bežného insolventného konania. (SRB, 2015)

BRRD stanovuje, že SRF nesmie byť použitý za účelom krytia strát inštitúcie, alebo na účel jej rekapitalizácie. Vo výnimočných prípadoch, keď je kvalifikovaný záväzok alebo trieda záväzkov úplne alebo čiastočne vylúčená z odpisov alebo konverzie, príspevok zo SRF môže byť poskytnutý inštitúcii, ktorá je predmetom rezolúcie, za predpokladu splnenia dvoch kľúčových podmienok, a to:

- a) Bail-in najmenej 8% - tzn. aby straty v celkovom rozsahu minimálne 8 % celkových záväzkov vrátane vlastných zdrojov už boli absorbované pomocou vnútorných zdrojov. Tieto straty nepredstavujú menej ako 8% z celkových záväzkov, vrátane vlastných zdrojov inštitúcie, ktorá je predmetom rezolúcie a boli pokryté a držiteľmi relevantných kapitálových nástrojov a ďalších oprávnených záväzkov prostredníctvom odpisu, prevodu alebo iným spôsobom;
- b) Príspevok zo SRF maximálne 5%: tzn. aby financovanie zo strany fondu na riešenie krízových situácií bolo obmedzené buď limitom 5% celkových záväzkov vrátane vlastných zdrojov alebo prostriedkami, ktoré má fond na riešenie krízových situácií k dispozícii a sumou, ktorú je možné získať prostredníctvom príspevkov ex post počas troch rokov.
(smernica 2014/59/EÚ(BRRD), bod 73)

5 Uplatnenie smernice bankového ozdravenia a rezolúcie (BRRD) v praxi

Smernica BRRD predkladá komplexný súbor meraní ktorých cieľom je zabezpečiť, že:

- Národné rezolučné orgány budú vybavené nástrojmi potrebnými pre zásah do problémovej inštitúcie v dostatočne rannom štádiu k ovplyvneniu a vyriešeniu jej problémov;
- Firmy a rezolučné orgány sa adekvátne pripravujú na krízové situácie;
- Národné rezolučné orgány majú harmonizované nástroje a právomoci schopné rýchlej a efektívnej akcie, pokiaľ sa nie je možné vyhnúť zlyhaniu banky;
- V prípade, že sa jedná o zlyhanie nadnárodnej banky sú rezolučné orgány schopné efektívne spolupracovať.

Smernica BRRD obsahuje určité základné prvky. Tieto prvky zároveň tvoria postupnosť rezolúcie problémovej finančnej inštitúcie. Smernica je primárne založená na prevencii a príprave. V jednotlivých prípadoch bánk a rezolučných orgánov bude potrebné vypracovať rezolučné plány pre prípady finančného vypätia, poprípade zlyhania na skupinovej úrovni, ale tiež pre individuálne jednotky v skupine. Pokiaľ authority identifikujú prekážky riešiteľnosti problému už v procese plánovania, môžu od banky požadovať aby sa podrobili zodpovedným opatreniam zahŕňajúcim zmenu firemnej a legálnej štruktúry za účelom zabezpečenia riešiteľnosti problému dostupnými nástrojmi a spôsobom, ktorý neohrozuje finančnú stabilitu a nevytvára dodatočné náklady daňovým poplatníkom. (Článok 27, BRRD)

Ďalším kľúčovým prvkom je ranná intervencia. Kompetencie národných autorít budú posilnené za účelom možnosti intervencie v rannom štádiu, (pred tým ako sa finančné problémy stanú kritické a ich finančná situácia sa zhorší nenapraviteľne) kedy banka nespĺňa, alebo jej hrozí nesplnenie kapitálových požiadaviek. Tieto kompetencie budú zahŕňať možnosť prepustenia managementu a menovanie špeciálneho manažéra dokonca aj v prípade, kedy banka ešte nie je v úpadku, takisto aj schopnosť zvolať stretnutie akcionárov za účelom podstúpenia urgentných reforiem, a požadovať od banky vytvorenie plánu pre reštrukturalizáciu dlhu a jej veriteľov. (Článok 27, BRRD)

V prípade, že banka sa považuje za inštitúciu, ktorá zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá, poskytuje táto smernica spoľahlivé rezolučné nástroje popísané v predchádzajúcej kapitole. Z takúto inštitúciu sa inštitúcia považuje, ak sa vyskytne jedna alebo viaceré z týchto okolností:

- a) inštitúcia porušuje požiadavky na zachovanie povolenia spôsobom, ktorý by bol dôvodom na to, aby príslušný orgán odobral povolenie, a to aj, ale nielen preto, lebo inštitúcia utrpela alebo pravdepodobne utrpí straty, ktoré vyčerpajú všetky jej vlastné zdroje alebo významný objem jej vlastných zdrojov, alebo existujú objektívne prvky, ktoré potvr-

- dzujú konštatovanie, že inštitúcia v blízkej budúcnosti poruší tieto požiadavky;
- b) aktíva inštitúcie sú nižšie ako jej záväzky alebo existujú objektívne prvky, ktoré potvrdzujú konštatovanie, že aktíva inštitúcie budú v blízkej budúcnosti nižšie ako jej záväzky (súvahová insolvenca);
 - c) inštitúcia nie je schopná uhrádzať svoje dlhy alebo iné záväzky v čase splatnosti alebo existujú objektívne prvky, ktoré potvrdzujú konštatovanie, že inštitúcia v blízkej budúcnosti nebude schopná uhrádzať svoje dlhy alebo iné záväzky v čase splatnosti (cash flow alebo likvidná insolvenca);
 - d) vyžaduje sa mimoriadna verejná finančná podpora s výnimkou prípadov, keď s cieľom vyhnúť sa vážnemu narušeniu hospodárstva členského štátu alebo ho napraviť a zachovať finančnú stabilitu má mimoriadna verejná finančná podpora niektorú z týchto foriem:
 - i. štátna záruka na zaručenie facilit likvidity, ktoré poskytujú centrálné banky podľa podmienok centrálnych bánk;
 - ii. štátna záruka na novo emitované záväzky alebo
 - iii. injekcia vlastných zdrojov alebo nákup kapitálových nástrojov za ceny a za podmienok, ktorými sa inštitúcia nezvýhodňuje.

(Článok 32, BRRD)

Podmienky, pri ktorých sú inštitúcie považované za zlyhávajúcu alebo potencionálnu zlyhať, rozvádza viac EBA v Smernici kapitálových požiadaviek (2013/36/EU), časti Supervisory Review and Evaluation Process (SREP). V tejto smernici je presný popis potrebnej likvidnej a kapitálovej pozície pre nadobudnutie uvedeného statusu a popis požiadaviek pre získanie povolenia pre pokračovanie bankovej činnosti. Uvedené požiadavky spolu s požiadavkami z článku 32 smernice BRRD budem v nasledujúcej časti práce vyhodnocovať pre konkrétne problémové bankové subjekty a teda stanovím, či je možné aby sa uvedené inštitúcie stali predmetom rezolúcie.

Pre moju prácu je taktiež dôležité bližšie popísať bod d) článku 32 smernice BRRD, v ktorom sa pojednáva o tzv „preventívnej rekapitalizácii“. Jeho využitie sa skúma v prípade Banky Monte dei Paschi di Siena, ktorá je jednou z analyzovaných bánk diplomovej práce. Pri preventívnej rekapitalizácii ide o mimoriadne opatrenie smernice BRRD, ktoré je podmienené konečným súhlasom v rámci Európskej únie pre štátnu podporu. Toto opatrenie nemá za následok aktiváciu rezolúcie banky v rovnakom zmysle slova ako v ostatných prípadoch. Preventívna rekapitalizácia prichádza do úvahy v prípade platobne schopných bánk a sú pre ňu špecifikované individuálne podmienky. ECB ako príslušný orgán pre významné banky v rámci procesu preventívnej rekapitalizácie potvrdzuje platobnú schopnosť bánk, nad ktorými vykonáva priamy dohľad. Preventívna rekapitalizácia je okrem toho obmedzená na kapitálové injekcie potrebné na odstránenie nedostatku kapitálu zisteného na základe nepriaznivého scenára záťažového testu. Úlohou ECB je potvrdiť, že banka vykazuje nedostatok kapitálu, vyčíslit' výšku schodku na základe nepriaznivého scenára najrelevantnejšieho záťažového testu Európskeho orgánu

pre bankovníctvo/procesu preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP), a zároveň potvrdiť, že v prípade základného scenára záťažového testu banka žiadny nedostatok kapitálu nevykazuje. Na účely preventívnej rekapitalizácie sa banka za platobne schopnú považuje vtedy, ak spĺňa minimálne kapitálové požiadavky (t. j. požiadavky v rámci prvého piliera). Banka by zároveň nemala vykazovať nedostatok kapitálu podľa základného scenára príslušného záťažového testu. (ECB, 2016)

5.1 Analýza priebehu rezolúcie vybraných bánk

5.1.1 Banka Monte dei Paschi di Siena (MPS)

Prvou z vybraných bánk, ktorá trpí dlhodobými finančnými problémami je banka Monte dei Paschi di Siena. Je to tretia najväčšia banka v Taliansku z pohľadu celkového objemu aktív. Jedná sa o vlajkovú loď MPS Group, ktorá je z pohľadu tržného podielu lídrom talianskeho trhu. Monte dei Paschi, familiárne nazývaná "il Monte," bola založená v roku 1472 pod záštitou republiky Siena. Zaujímavý fakt je, že sa jedná o celosvetovo najstaršiu stále fungujúcu banku. (MPS, 2017)

V roku 1995 bola nariadením ministra financií banková firma transformovaná na akciovú spoločnosť s názvom Banca Monte dei Paschi di Siena. Banka podniká tiež prostredníctvom svojich dcérskych spoločností v rôznych sektoroch bankovníctva a financií, od tradičného bankovníctva po osobitné úvery k správe majetku, poistenia a investičného bankovníctva, s viac ako 1900 pobočkami po celom Taliansku a prítomnosťou v hlavných svetových ekonomických a finančných centrách. Od júna 1999 sú akcie Banca Monte dei Paschi di Siena obchodované na Mercato Telematic Azionario talianskej burzy cenných papierov a od septembra 1999 sú súčasťou najreprezentatívnejšieho tržného indexu FTSE MIB. (MPS, 2017)

5.1.1.1 Vyhodnotenie rezolučných podmienok pre banku MPS

Smernica kapitálových požiadaviek (2013/36/EU) uvádza vo svojej druhej časti, kapitole 4, požiadavky kapitálového krytia (kapitálové vankúše). Ich nedodržanie môže byť dôvodom pre odobranie bankovej licencie, tým pre získanie statusu zlyhávajúcej alebo potencionálne zlyhávajúcej inštitúcie (“failing or likely to fail”), a teda jedným z dôvodov prečo sa inštitúcia môže stať predmetom rezolúcie.

Prvou z týchto požiadaviek je podľa článku 92 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 udržiavanie vankúša na zachovanie vlastného kapitálu Tier1 vo výške 2,5 % ich celkovej rizikovej expozície vypočítanej v súlade s článkom 87 ods. 3 uvedeného nariadenia na individuálnom a konsolidovanom základe. Tento vankúš pozostáva z vlastného kapitálu Tier 1 (Common Equity Tier 1(CET1)).

Ďalšími potrebnými kapitálovými požiadavkami sú:

- proticyklický kapitálový vankúš špecifický pre inštitúciu
- vankúš pre G-SII
- vankúš pre O-SII
- vankúš na krytie systémového rizika

Ich hodnoty požadované hodnoty a hodnoty v prípade banky MPS sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 3 Kapitálové požiadavky banky MPS

BANCA MONTE DEI PASCHI DI SIENA K 30.9.2016		
	Požadované hodnoty (stanovené Bancou D'Italia)	Reálna hodnota (v miliónoch EUR)
Tier 1		8066,3
CET1 ratio	1.250% od 1.1.2017 1.875% od 1.1.2018 2.500% od 1.1.2019	11,49% Prognóza záťažového testu na 2018 je -2,44%
Proticyklický kapitálový vankúš	0%	0%
Vankúš pre G-SII	MPS nebola vyhodnotená ako G-SII	0%
Vankúš pre O-SII	0 %	0%

Zdroj: MPS (2016), Banca D'Italia (2016), Banca D'Italia (2017), Vlastná práca

Požadované hodnoty v tabuľke sú čerpané zo správ Banca D'Italia (Talianskej národnej banky), reálne hodnoty zo štvrtročnej správy banky MPS, vystavenej k 30.9.2016.

Základnou hodnotou pre výpočet kapitálových požiadaviek je hodnota vlastného kapitálu Tier 1. Jedná sa o jadrový kapitál tvorený splateným základným kapitálom zapísaným v obchodnom registri, splateným emisným áziom, povinnými rezervnými fondami, ostatnými rezervnými fondami a ziskom z bežného obdobia zníženým o predpokladané dividendy a odčítateľné položky. Jeho hodnota pre banku MPS k 31.12.2016 je 8066,3 miliónov €.

V októbri 2016 Banca D'Italia implementovala smernicu kapitálových požiadaviek 2013/36/EU, ktorá umožňuje ich postupné zavádzanie. Na základe tejto zmeny sa od bánk vyžaduje na ich individuálnej aj konsolidovanej báze udržanie minimálneho vankúša na zachovanie vlastného kapitálu vo výške:

1.250% od 1.1.2017

1.875% od 1.1.2018

2.500% od 1.1.2019

V súčasnosti banka MPS hodnotu tohto vankúša bez problémov spĺňa, k 30.9.2016 bola vo výške 11.49%. Problém však nastal, keď sa na základe záťažových testov z júla 2016 určila jeho predpokladaná hodnota ku koncu roku 2018 pre prípad nepriaznivého vývoja na -2,44%, čo by značilo insolvenčiu banky. V prípade základného scenára záťažového testu bol ukazovateľ CET1 k rovnakému dátumu predpovedaný na výšku 12%. Celoeurópske záťažové testy z roku 2016 neobsahujú vyhodnotenie o zlyhaní alebo úspechu, ale namiesto toho sú navrhnuté ako kľúčový podklad pre vyhodnotenie stavu banky podľa ustanovení smernice kapitálových požiadavkou (rozhodnutie o tom, či sa jedná o zlyhávajúcu inštitúciu, alebo inštitúciu potencionálne zlyhať). Výsledky tak umožnia príslušným orgánom posúdiť schopnosť bánk plniť príslušné regulačné požiadavky v rámci stresových scenárov, založených na spoločnej metodike a predpokladoch. Nepriaznivý stresový scenár testu navrhla ECB/ESRB a pokrýva tri roky (2016-2018), za predpokladu statickej súvahy z decembra 2015. Záťažový test preto nepočíta so zmenami v ob-

chodnej stratégii, ani s v tej dobe prebiehajúcim reštrukturalizačným plánom, alebo inými opatreniami, ktoré by banka mala zaviesť. (MPS, 2016)

Nepriaznivý scenár záťažového testu počíta so štyrmi systémovými rizikami, vyhodnotenými ESRB, vzhľadom k stabilite bankového sektoru EU, ako najnebezpečnejšími. Jedná sa o:

- Náhly nárast, v súčasnosti celosvetovo nízkych výnosov dlhopisov, posilnený nízkou likviditou sekundárneho trhu;
- Slabé vyhliadky ziskovosti bánk v prostredí nízkeho nominálneho rastu v dôsledku neúplných úprav súvahy;
- Rastúce obavy ohľadom udržateľnosti dlhu vo verejnom a nefinančnom súkromnom sektore v dôsledku nízkeho nominálneho rastu;
- Budúca záťaž v rýchlo sa rozvíjajúcom sektore tieňového bankovníctva, posilnenom rizikom likvidity. (ECB, 2016)

V reakcii na výsledok týchto testov požiadala ECB banku MPS aby navýšila jej kapitál zo súkromných zdrojov o 5 miliárd €. Banke MPS sa však túto požiadavku nepodarilo do stanoveného termínu splniť, v dôsledku čoho bolo 23.12.2016 schválená vládna vyhláška č.237, ktorá oprávňuje talianske ministerstvo ekonómie a financií (MEF) podporovať talianske banky prostredníctvom dvoch hlavných inštrumentov, a to štátnou garanciou novo vydaných záväzkov a priamou rekapitalizáciou (tzv. preventívnou rekapitalizáciou). Parlament ďalej oprávnil samostatným opatrením financovanie navrhovaných opatrení vo vyhláške č.237, a to až do výšky 20 miliárd €. Vyhláška č.237 bola zákonom č.15 zmenená vo februári 2017 na zákon (MPS, 2016). V súvislosti s nesplnením kapitálového navýšenia a úpadkom likvidnej pozície banky MPS medzi novembrom a decembrom 2016, konkrétne z 12,1 miliardy € na 7,7 miliardy €, zmenila ECB požiadavku o navýšenie kapitálu banky MPS o 3,8 miliardy na celkovú výšku 8,8 miliardy €.

Čo sa týka systémovej významnosti, Banca D'Italia vyhodnotila podľa podmienok stanovených v smernici 2013/36/EU banku MPS ako systémovo dôležitú inštitúciu (other systemically important institutions, O-SII). V rámci identifikačného procesu boli pre ňu boli vyhodnotené tieto štyri kategórie:

- Veľkosť skupiny;
- Jej dôležitosť pre hospodárstvo Únie alebo hospodárstvo relevantného členského štátu;
- Význam cezhraničných činností;
- Prepojenie inštitúcie alebo skupiny s finančným systémom.

V dôsledku nadobudnutého statusu banky MPS stanovila Banca D'Italia požadovanú výšku dodatočného kapitálového vankúšu O-SII. Požadovaná výška tohto vankúšu pre rok 2016 je však len 0%, a to z toho dôvodu, že na základe posúdenia Európskej centrálnej banky z roku 2014, ktorého predmetom bola aj banka MPS, musia bankové skupiny identifikované ako systémovo dôležité udržiavať vankúš CET1 vo výške 1% za účelom kompenzácie systémového rizika, ktoré predstavujú. Rozhodnutím o 0% požadovanej výške vankúša O-SII sa Banca D'Italia snaží vyhnúť prekryvaniu mikro a makro-prudenčných opatrení, ktoré kompenzujú rovnaké riziko. (Banca D'Italia, 2016)

Požiadavku kapitálového vankúšu pre globálne systémovo významné inštitúcie stanovila Banca D'Italia pre taliansky sektor tiež na 0%. Banky MPS sa to však netýka, pretože z dôvodu nedostatočnej prepojenosti s globálnym finančným trhom bola vyhodnotená ako globálne systémovo nevýznamná. (MPS, 2016)

Ďalším faktorom na posúdenie kapitálovej pozície je leverage ratio. K 30.9.2016 bolo pre banku MPS vo výške 4,4%, čo však predstavovalo za 9 mesiacov pokles o 0,8%. Jeho minimálna požadovaná hodnota je 3% (Tier 1 musí dosahovať minimálne 3% z celkovej expozície banky), ktorú MPS spĺňa, ale prudký pokles indikuje možné budúce problémy s kapitálovými požiadavkami. (MPS, 2016)

Na základe uvedeného by som pre banku MPS vyhodnotil, že zloženie a množstvo vlastného kapitálu predstavujú vysoký level rizika pre životaschopnosť inštitúcie. V prípade, že sa situácia zhorší má inštitúcia blízko k porušeniu niektorej z kapitálových požiadaviek. Zátťažové testy odhalili riziko negatívneho dopadu nepriaznivého ekonomického vývoja na vlastný kapitál, ktoré nebude pravdepodobne riešiteľné managementom. V dôsledku toho bol prijatý kapitálový plán, ktorý sa ale nepodarilo naplniť a MPS potrebuje ďalšiu pomoc. Leverage ratio je nad regulačným minimom, ale zátťažové testy ukázali, že pri nepriaznivom ekonomickom vývoji by nastali problémy. Je tu riziko nadmernej páky.

Vzhľadom na uvedené fakty a skutočnosť, že MPS bolo potrebné v priebehu posledných rokov viackrát poskytnúť finančnú pomoc (EP, 2016), pričom jej súčasná situácia je znova nepriaznivá, vyhodnotil by som banku MPS na základe jej kapitálovej pozície ako inštitúciu potencionálnu zlyhať, a teda z tohto hľadiska aj ako inštitúciu vhodnú pre rezolúciu. Takéto vyhodnotenie však nemá plné právne zázemie. Aj keď sú uvedené fakty viac než znepokojujúce, banka MPS v súčasnosti skutočne napĺňa kapitálové a likvidné požiadavky, a preto je ECB oprávnená ju posúdiť ako solventnú. V budúcnosti sa však jej situácia môže veľmi rýchlo zvrtnúť a banka bude musieť vstúpiť do rezolúcie. Proti takémuto scenáru však boli prijaté kroky v podobe preventívnej rekapitalizácie, ktorej legislatívne ukotvenie taktiež leží v smernici BRRD.

Celkový profil likvidity je sledovaný prostredníctvom kvantifikácie nerovnováh, pomocou dátumov likvidácie splatných peňažných tokov. Likvidná pozícia subjektu sa vyhodnocuje na základe výsledkov zátťažových testov, v ktorých sa hodnotí krátkodobá likvidita za účelom stanovenia likvidných rezerv potrebných na zvládnutie prípadných nežiaducich udalostí (Liquidity coverage ratio (LCR)), ako aj strednodobá/dlhodobá likvidita, za účelom vyhodnotenia odolnosti stratégie financovania s ohľadom na čiastočné úspechy plánovaných opatrení a vo vzťahu k štruktúrnemu riziku (Net stable funding ratio (NSFR)).

Likvidné rezervy MPS boli na konci tretieho štvrtroka 2016 obzvlášť vysoké, s LCR na 153,2%, a NSFR 95,3%. Pomer 1 mesačného zostatku konsolidovaných aktív skupiny bol o 8,4% menší v porovnaní s koncom decembra 2015 (12,1%) (MPS, 2016). K uvedenému dátumu nepredstavovala likvidná pozícia banky problém.

5.1.1.2 Proces preventívnej rekapitalizácie banky MPS

Posledná séria problémov banky MPS sa začala v júli 2016, kedy bola jednou z 51 bankových skupín, ktoré sa podrobili záťažovým testom EBA. Na základe výsledkov publikovaných 29.7.2016 sa MPS ukázala ako najhoršia zo všetkých zúčastnených (EBA, 2016). V prípade scenára nepriaznivého vývoja bol ku koncu roku 2018 ukazovateľ CET1 znížený z 12,07% z roku 2015 na -2,44%, čo v absolútnych číslach znamená 10,1 miliardy €. Žiadna iná banka nedosiahla v testoch záporný výsledok CET1. Okrem toho, v treťom kvartáli 2016 utrpela dodatočné straty z portfólia nesplácaných poskytnutých úverov (non-performing loans)(ďalej len NPL), čomu nasledovali požiadavky ECB zverejnené v septembri 2016.

Tabuľka 4 Plán redukcie NPL banky MPS (v mld.€)

	2015	2016	2017	2018
NPL - Čistá expozícia	24,2	Max. 21,8	Max. 18,4	Max. 14,6

Zdroj: MPS (2016)

Banka MPS spolu s ECB vytvorili kapitálový plán a MPS vyhlásila, že popri snahe zbaviť sa zlých úverov sekuritizáciou, navýši za pomoci súkromných investorov kapitál o 5 miliárd €. V liste, ktorý zaslala ECB banke MPS skorej toho júla, požadovala prudkú redukciu portfólia nesplácaných úverov, a to z 24,2 miliardy € v 2015 na 14,6 miliardy € ku koncu 2018. (MPS, 2016)

Banka MPS zlyhala pri pokuse presvedčiť kľúčových investorov a kapitál sa jej navýšiť nepodarilo. Po tom ako ECB odmietla poskytnúť banke MPS viac času, MPS pred Vianocami 2016 vyhlásila, že požiada taliansku vládu o tzv. „preventívnu rekapitalizáciu“. ECB následne upravila požiadavku o navýšenie kapitálu na konečnú sumu až 8,8 miliardy €, čo odôvodnila úpadkom likvidnej pozície banky MPS medzi novembrom a decembrom 2016.

V reakcii na to talianska vláda 23. decembra schválila dekrét umožňujúci MPS čerpať z 20 miliardového bail-out balíka schváleného 21. decembra 2016 (Balmer, 2016). V prípade zmienenej preventívnej rekapitalizácie sa jedná o poskytnutie štátnej kapitálovej injekcie solventnej banke za účelom nápravy závažného narušenia fungovania ekonomiky členského štátu, alebo zachovania finančnej stability. Pokiaľ by bola takáto kapitálová injekcia poskytnutá nesolventnej banke, jednalo by sa o bežné opatrenie smernice BRRD a v dôsledku toho by bol prvotne požadovaný 8% bail-in podriadeného dlhu.

Možnosť čiastočného alebo úplného vyhnutia sa odpísania dlhu (bail-in) je definovaná v článku 44(3) smernice BRRD. Táto výluka sa vzťahuje na výnimočné okolnosti a je umožnená keď je splnená niektorá z nasledujúcich podmienok:

- Výluka je nevyhnutná a primeraná pre zaistenie kontinuity vykonávania kritických funkcií a hlavných obchodných činností, za účelom zachovania celkovej finančnej stability;
- Výluka je nevyhnutná a primeraná pre zabránenie vzniku rozsiahlej nákazy, najmä pokiaľ ide o oprávnené vklady fyzických osôb a mikro-

podnikov, malých a stredných podnikov, ktorá by závažne narušila fungovanie finančných trhov takým spôsobom, ktorý by mohol spôsobiť závažné narušenie hospodárstva členského štátu alebo Únie;

- Uplatnenie nástroja záchrany pomocou vnútorných zdrojov (bail-in) na tieto záväzky by viedlo k takému zníženiu hodnoty, že straty znášané ostatnými veriteľmi by boli vyššie, než v prípade keby by tieto záväzky boli vylúčené zo záchrany pomocou vnútorných zdrojov. (BRRD, článok 44(3))

Keďže, ako už bolo uvedené v predchádzajúcej podkapitole, banka MPS bola vyhodnotená ako systémovo dôležitá inštitúcia, banka MPS má dostatočné prepojenie so zbytkom talianskeho finančného sektoru na to, aby v jeho rámci mohla ovplyvňovať ďalšie subjekty a spôsobiť tak „závažné narušenie hospodárstva členského štátu alebo Únie“. Za takéto závažné narušenie je možné považovať potenciálne dopady navrhnutia rekapitalizácie na výsledky talianskeho referenda, ktoré sa konalo v decembri 2016. V Taliansku by návrh bežnej rekapitalizácie v zmysle smernice BRRD mohol mať závažné politické dopady, pretože približne polovicu podriadeného dlhu bánk vlastní retailoví investori, čo znamená, že by v prípade aplikovania nástroja bail-in niesli straty ako prví (IMF, 2016). V dôsledku uvedenej skutočnosti boli talianska vláda a SRB váhavé podať návrh na rekapitalizáciu jednej z najväčších talianskych bánk, a preto je možnosť preventívnej rekapitalizácie, ktorej sa uvedené podmienky pre vyhnutie sa aplikácie nástroja bail-in týkajú, z tohto hľadiska prípustná.

Ďalšou poľahčujúcou okolnosťou je fakt, že Európska komisia, ktorá spracúva žiadosti štátnej podpory členských krajín, vyhlásila v polovici 2013, že v EU pretrvávajú krízová situácia, oprávnila týmto vyhlásením štátnu pomoc bankám (EC, 2013). Komisia toto vyhodnotenie za posledného tri a pol roka nezmenila, čo znamená, že členské krajiny, vrátane Talianska, majú pri plánovaní prípadných bailoutov o problém menej. Záver Európskej komisie o „pretrvávajúcom riziku závažného narušenia“ v ekonomikách členských krajinách EU nikdy nemal byť permanentný. Komisia naposledy vydala takýto posudok v auguste 2013, len chvíľu po 10 miliardovom (€) bail-out Cyprusu, ktorý zahŕňal uzavretie druhej najväčšej banky v krajine. Komisia v tom čase vyhlásila, že takéto rozhodnutie je možné, ale iba do vtedy, pokiaľ krízová situácia pretrváva a skutočne vytvára výnimočné okolnosti, pri ktorých je ohrozená finančná stabilita (“only as long as the crisis situation persists, creating genuinely exceptional circumstances where financial stability at large is at risk”)(EC, 2013).

Pre to aby mohla byť spustená preventívna rekapitalizácia je však potrebné naplniť aj ďalšie požiadavky špecifikované v úvode tejto kapitoly. O solventnosti banky MPS bolo rozhodované na základe výsledkov záťažových testov. Výsledky boli negatívne v prípade nepriaznivého scenára a pozitívne v prípade základného scenára týchto testov. Na základe toho ECB potvrdila, že považuje banku MPS za solventnú (Weber, 2017), a tým v podstate umožnila banke MPS využiť možnosť preventívnej rekapitalizácie.

Keďže v prípade preventívnej rekapitalizácie je bail-in požadovaný v podstatne nižšej výške alebo vôbec, držitelia podriadených dlhov sa budú na vzniknutých nákladoch podieľať len minimálne, a teda sa jedná o nástroj podobný nástroju bail-out, používanému v minulosti, kedy boli všetky náklady pokryté verejným rozpočtom, čiže daňovými poplatníkmi. V prípade banky MPS je plánovaný do výšky 8,8 miliardy €. Kritika využitia možnosti preventívnej rekapitalizácie spočíva najmä v obavách, že jej využitie vytvorí precedens, na ktorí sa bude odvolávať veľký počet investorov, ktorým hrozí bail-in, čo spôsobí závažné narušenie systému, nad ktorým zákonodarcia EÚ strávili roky.

V súčasnosti sa návrh talianskej vlády na preventívnu rekapitalizáciu banky MPS stále nachádza v mŕtvom bode. Dôvodom je, že ECB, ktorá je dohliadajúcim orgánom pre banku MPS, a Európska komisia, ktorá dozerá na štátne podpory, majú odlišné názory na ich povinnosti a na význam bail-out (Guarascio, 2017). Európska centrálna banka, ktorej hlavnou úlohou je zabezpečiť finančnú stabilitu, sa snaží zabezpečiť zdravie banky MPS, bez ohľadu na náklady, ktoré vzniknú daňovým poplatníkom. Na druhej strane Európska komisia, dozerajúca na poskytovanie štátnych podpôr sa obáva, že povolenie preventívnej rekapitalizácie by mohlo spustiť vlnu sťažností ostatných úverových inštitúcií v regióne na špeciálne podmienky poskytnuté banke MPS.

Významným faktom je aj skutočnosť, že sa od krízy nejedná o prvú záchranu banky MPS financovanú verejným rozpočtom. Taliansko banku zachránilo po kríze už dvakrát, keď banka MPS zlyhala v záťažových testoch, utrpela miliardové straty a disponovala hromadou zlých úverov. (EP, 2016)

Margrethe Vestager, pracujúca pre Európsku komisiu ako komisárka sútáže EU, ktorá rozhoduje o schválení plánu preventívnej rekapitalizácie banky MPS, počas procesu jej schválenia do funkcie v roku 2014 povedala: "We have to come back to the usual application of state-aid control in the banking sector. I am ready to do so as soon as the market conditions permit it." (Musíme sa vrátiť k zvyčajnému prístupu kontroly verejnej podpory v bankovom sektore. Som pripravená tak urobiť, hneď ako to tržné podmienky umožnia)(Olsen a Schwarz, 2016). Aj napriek tomu, že overenie „závažného narušenia hospodárstva členského štátu alebo Únie“ je mimo hru, talianske orgány, ktorých záujmy sú v súčasnosti zastupované ECB, stále musia presvedčiť Vestager, že projekt rekapitalizácie spĺňa mnoho ďalších podmienok. Európska komisia začiatkom januára 2017 vyhlásila, že bude spolupracovať s talianskymi orgánmi za účelom vyhodnotenia kompatibility plánovanej rekapitalizácie s pravidlami EU ("assess the compatibility of the planned intervention by the Italian authorities with EU rules."). Pôvodne bolo rozhodnutie o schválení/zamietnutí preventívnej rekapitalizácie MPS naplánované na obdobie marec – apríl 2017, v súčasnosti však stále nebol predložený detailný plán rekapitalizácie, a teda nemohla byť posúdená jeho kompatibilita s regulačnou legislatívou (Global Markets, 2017).

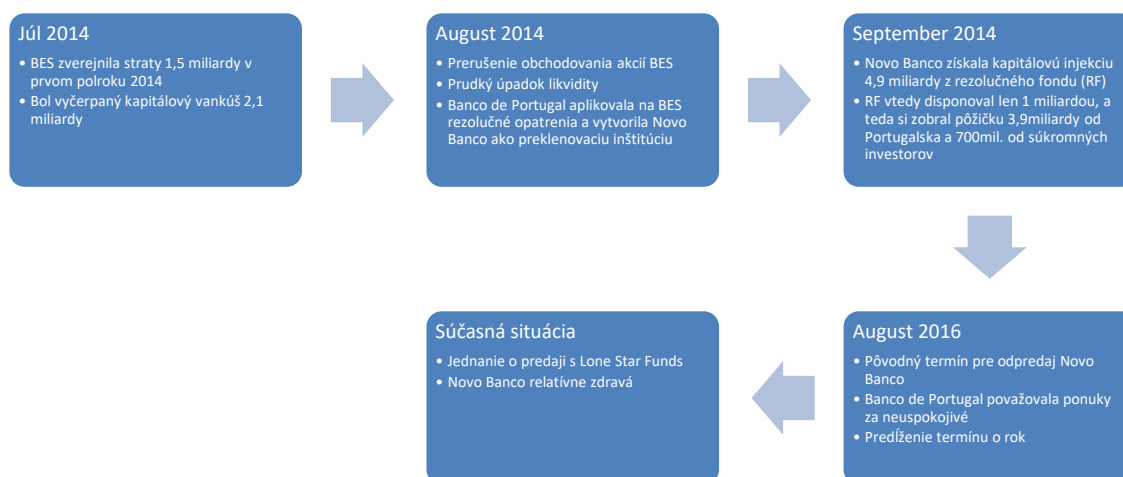
Banka MPS rieši okrem plánu preventívnej rekapitalizácie aj možnosti zbavenia sa nevykonných pôžičiek (NPL). V marci tohto roku schválila banka MPS plán na odpredaj celého portfólia nevykonných pôžičiek za značne nižšie ceny ako je ich

knižná hodnota, ktorá bola k 30. marcu 2017 približne 20,2 miliardy €. Odpredaj bol schválený na 25% z tejto sumy. (MPS, 2017)

V súčasnosti údajne banka MPS preberá možnosti odpredaja tejto sekuritizácie s firmami ako Lone Star, Fortress a Credito Fondiario (Luca a Ferrando, 2017).

5.1.2 Banco Espírito Santo (BES)

V polovici roku 2014 bola BES tretou najväčšou bankou v Portugalsku a ECB ju považovala v rámci jednotného rezolučného mechanizmu za významnú úverovú inštitúciu. Tržný podiel BES bol približne 11,5% z celkových depozít prijatých od rezidentov Portugalska, približne 14% z celkových poskytnutých úverov a 19% z úverov poskytnutých nefinančným inštitúciám. Taktiež tržný podiel sektoru financovania finančného a poisťného trhu sa vyvýšil až na 31%, čo ukazuje silné prepojenie so zvyškom finančného sektoru. BES patrila do väčšej ekonomickej skupiny (Grupo Espírito Santo (GES)), ktorá bola aktívna vo finančnom aj nefinančnom sektore, s širokým geografickým záberom (25 krajín na 4 kontinentoch). Banka z toho dôvodu hrala veľmi významnú rolu v domácej ekonómii a finančnom systéme, hlavne v oblasti financovania nefinančných inštitúcií, a teda prípadné narušenie ňou poskytujúcich finančných služieb by malo významný systémový efekt.

Koncom júla 2014 BES zverejnila výsledky prvej polovice roku so stratami okolo 3,6miliardy €. Toto zahŕňalo 1,5 miliardové nečakané straty vychádzajúce z operácií vykonaných prevažne v prvej polovici roku 2014, o ktorých externí audítori nevedeli (EC, 2014). Vo výsledku týchto informácií, a informácií predložených externým audítorom trhu kompetentným autoritám, straty BES vysoko prevyšili ich predchádzajúcu odhadovanú výšku. Problémom bolo, že už len očakávané straty vyčerпали kapitálový vankúš banky vo výške 2,1 miliardy €, ktorý bol pripravený na základe rozhodnutia Banco de Portugal (Portugalskej národnej banky). Táto situácia mala pre BES závažné dôsledky:

- Podstatný pokles pomerového ukazateľa vlastného kapitálu Tier1 (CET1) na úroveň 5%, čo bolo výrazne pod minimom vyžadovaným od Banco de Portugal;

- Výrazné zhoršenie verejného vnímania BES, ktoré sa silno odrážalo v negatívnom vývoji cien ich cenných papierov. Akcie sa dostali až na 12 centov za kus, čo 1. augusta 2014 vyústilo až k prerušeniu obchodovania akcií BES Portugalskou komisiou akciového trhu ;
- Taktiež sa znížilo ratingové ohodnotenie BES, konkrétne kanadskou ratingovou agentúrou DBRS, ktoré indikovalo možnosť ďalších ratingových pohoršení v budúcnosti;
- Narastal tlak na peňažné toky banky.

Okrem výrazného porušenia kapitálových požiadaviek sa BES ocitla tiež v situácii prudkého likvidného úpadku. V priebehu mesiaca sa likvidná pozícia BES zhoršila o 3350 miliónov €. BES nedokázala ustáť silný nátlak na likviditu len za pomoci použitia prostriedkov získaných monetárnymi operáciami a bola prinútená uchýliť sa k mimoriadnej pomoci likvidity (Emergency liquidity assistance). V dôsledku tejto situácie a negatívneho pohľadu verejnosti na spoločnosť sa stalo riešenie situácie pomocou súkromnej rekapitalizácie v krátkom období nedosiahnuteľné. Koncom júla 2014 predstavenstvo BES informovalo Banco de Portugal, že nie sú schopní dodať plán rekapitalizácie založený na súkromnej investícii, ktorý bude v súlade s termínmi požadovanými Banco de Portugal. Začiatkom augusta 2014 sa rada guvernérov ECB požiadala o splatenie zostatku úveru k Eurosystemu vo výške 10 miliárd €. (EC, 2014)

V súvislosti s uvedeným BES vážne hrozilo, že nebude schopná plniť svoje povinnosti a príde o oprávnenie potrebné pre pokračovanie činnosti. Vzhľadom k významnosti BES v rámci portugalského bankového systému a vo financovaní portugalskej ekonomiky, prerušenie platieb a zlyhanie schopnosti plniť jej záväzky nieslo vysoké riziko pre stabilitu portugalského finančného systému. Banco de Portugal nevyhnutne potrebovala prijať riešenie, ktoré by zároveň zaistilo ochranu depozít a stabilitu finančného systému, a preto uviedla BES do rezolúcie.

V auguste 2014 bola smernica BRRD aktívna, avšak nebola ešte schválená národnou legislatívou. Vtedajší portugalský rezolučný režim, ktorý bol predstavený v 2012, vzal do úvahy značnú časť prebiehajúcich medzinárodných debát na tému bankovej rezolúcie. Ustanovenia tohto režimu zahŕňali použitie nápravných opatrení, vymenovanie dočasnej rady a rezolučné opatrenia, zahŕňajúce hlavné rezolučné ciele a princípy. V danom momente boli jedinými dostupnými nástrojmi odpredaj časti alebo celého podniku, alebo zriadenie preklenovacej inštitúcie. Nastroj bail-in nebol vtedajším režimom špecifikovaný, avšak režim sa v značnej miere podobal na BRRD.

5.1.2.1 Rezolúcia banky BES a vznik Novo Banco

Banco de Portugal konajúca ako národný rezolučný orgán, začala 3. augusta 2014 rezolúciu BES. Obchody vedené bankou BES, napríklad vybrané aktíva, záväzky, podsúvahové položky, boli premiestnené do Novo Banco (špecifikované v nasledujúcej podkapitole), preklenovacej banky založenej Banco de Portugal za týmto účelom. Aktíva a záväzky spojené s GES, a väčšina podmienených zložiek súvahy banky BES boli ponechané v pôvodnej správe. Novo Banco vznikla ako úve-

rová inštitúcia so statusom banky a preklenovacej inštitúcie, z čoho vyplývajú jej právomoci vykonávať všetky bankové aktivity, pod vedením managementu, zvoleným Banco de Portugal. Novo Banco bola vyhodnotená za systémovo významnú inštitúciu podľa SSM regulácie a od novembra 2014 je pod priamym dohľadom ECB. Taktiež získala plný prístup k likvidným možnostiam Európskeho systému centrálnych bánk. (Banco de Portugal, 2016)

Novo Banco získala kapitálovú injekciu vo výške 4,9miliardy € od rezolučného fondu. Rezolučný fond, ktorý bol založený v 2012, nedisponoval v tom čase dostatočnými prostriedkami, a tak si zobral úver vo výške 3,9 miliardy od Portugalského štátu a 700miliónov € od skupiny úverových inštitúcií, ktoré sú taktiež členmi rezolučného fondu. Toto umožnilo aby boli štátne zdroje použité vo forme finančnej operácie s Rezolučným fondom a nie ako kapitalizácia skrachovanej banky, čo ochránilo verejné zdroje od rizika súvisiaceho s pozíciou akcionára alebo priameho veriteľa inštitúcie a zaistilo, že uhradená čiastka bude splatená Rezolučným fondom na základe príspevkov platených finančným sektorom (EC, 2015).

Pri výbere aktív, záväzkov, podsúvahových položiek a spravovaných aktív za účelom ich premiestnenia z BES do Novo Banco, prihliadala Banco de Portugal na ciele rezolúcie, konkrétne na potrebu zaistenia kontinuity základných finančných služieb poskytovaných BES, vyhnutie sa systémovému riziku, ochrana depozitárov a verejných zdrojov. Čo je ešte viac dôležité, je fakt, že výber jednotlivých položiek za účelom premiestnenia do Novo Banco dodržiaval princípy rezolúcie, podľa ktorých akcionári úverovej inštitúcie nachádzajúcej sa v rezolúcii nesú straty ako prví a po nich veritelia inštitúcie. Princíp zdieľania záťaže nebol dodržaný len na základe platného rezolučného rámca, ale aj na základe pravidiel štátnej pomoci aktívnych v EU od 2013. Podľa týchto pravidiel musia akcionári a podriadení veritelia niesť straty úverových inštitúcií pred tým ako sa môže uskutočniť akákoľvek štátna pomoc. To znamená, že keby bola v auguste 2014 verejná rekapitalizácia dostupnou a realizovateľnou možnosťou, takáto rekapitalizácia by so sebou nutne niesla obdobné straty akcionárov a podriadených veriteľov.

Nezávislé ocenenie aktív, záväzkov, podsúvahových položiek a spravovaných aktív premiestnených do Novo Banco bolo vykonané spoločnosťou PwC a vyústilo k značným úpravám čistej knižnej hodnoty v súvahe BES v čase rezolúcie. Tieto úpravy sa plne preukázali v otváracíj súvahe Novo Banco.

Rezolúcia BES musela taktiež dodržať pravidlo, že žiadnemu veriteľovi nevzniknú väčšie straty, ako by mu vznikli v prípade keby úverová inštitúcia vstúpila do likvidácie namiesto rezolučného procesu. Pokiaľ by na konci likvidačného procesu BES utržili veritelia, ktorých podiely neboli presunuté do Novo Banco, väčšie straty ako straty, ktoré by utržili v prípade, že by BES vstúpila do priameho likvidačného procesu pred použitím rezolučného opatrenia, mali by právo na vyplatenie rozdielu sumy z rezolučného fondu (Článok 75, BRRD).

5.1.2.2 Výber presúvaných aktív a záväzkov

Banco de Portugal (2016) vybrala aktíva, záväzky, podsúvahové položky a spravované aktíva za účelom ich prevodu z BES do Novo Banco v súlade s účelmi

rezolúcie, konkrétne potrebou zabezpečiť kontinuitu základných finančných služieb poskytovaných BES, vyhnúť sa systémovému riziku a ochrániť deponentov a verejný rozpočet. Táto selekcia mala za účel tiež oddeliť aktivity BES, teraz presunuté do Novo Banco, od rizík vytvorených vystavením sa nefinančným subjektom GES. Dôležité je, že výber aktív a záväzkov spĺňal základný princíp rezolúcie, podľa ktorého nesú straty ako prví akcionári a úverová inštitúcia nachádzajúca sa v rezolúcií a po nich veritelia. Za účelom presunu boli vybrané tieto aktíva a záväzky:

- Finančné nástroje, ktoré boli používané, alebo niekedy použité ako vlastné zdroje BES;
- Záväzky, alebo podmienené záväzky súvisiace s akciami, nástrojmi alebo zmluvami, z ktorých vznikajú podriadené pohľadávky voči BES;
- Záväzky voči akcionárom, ktorých majetková účasť bola v čase rezolúcie, alebo v predchádzajúcich dvoch rokoch rovná, alebo bola vyššia ako 2% vlastného imania spoločnosti BES;
- Záväzky voči členom riadiacich a dozorných rád a audítorským spoločnostiam;
- Záväzky voči osobám alebo subjektom, ktoré boli akcionármi, alebo ktoré vykonávali funkcie uvedené v dvoch vyššie uvedených bodoch počas štvorročného obdobia pred založením spoločnosti Novo Banco, a ktorých konanie alebo nečinnosť spôsobili finančné ťažkosti, s ktorými sa stretol BES, alebo pomohli zhoršiť túto situáciu;
- Záväzky voči príbuzným osôb a subjektov uvedených v troch vyššie uvedených bodoch, a voči akejkoľvek osobe alebo subjektu konajúceho v ich mene, alebo na ich účet;
- Záväzky, alebo prípadné podriadené záväzky vyplývajúce z umiestnenia finančných nástrojov emitovaných subjektmi patriacimi do skupiny GES so všetkými podmienenými záväzkami spoločnosťou BES.

(Banco de Portugal, 2016).

Dňa 29. decembra 2015 predstavenstvo banky Banco de Portugal schválilo niekoľko rozhodnutí, ktoré dokončili rezolučné opatrenia uplatnené na BES 3. augusta 2014. Balík rozhodnutí prijatých 29. decembra bol určený na konečné uzavretie obvodu aktív a záväzkov spoločnosti Novo Banco, a to aj tým, že zabezpečia, aby straty spoločnosti BES boli v súlade s právnym rámcom účinne absorbované akcionármi a veriteľmi banky. (Banco de Portugal, 2015)

Vzhľadom na skutočnosť, že hospodárska a finančná situácia spoločnosti Novo Banco bola od svojho vzniku negatívne ovplyvnená stratami vzniknutými pred uznesením BES (ktorej aktíva boli nadhodnotené), Banco de Portugal sa rozhodla preniesť späť na spoločnosť BES záväzky týkajúce sa nepodriadených dlhopisov vydaných spoločnosťou BES, ktoré boli určené pre inštitucionálnych investorov. Nominálna suma spätne prevedených dlhopisov spoločnosti BES predstavovala približne 2 miliardy €.

Uplatnenie právomoci Banco de Portugal na opätovné prevedenie aktív a pasív medzi spoločnosťou BES a spoločnosťou Novo Banco, výslovne stanovené v

právnom rámci a v pôvodnom rezolučnom rozhodnutí z 3. augusta 2014, sa považoval za potrebné na zabezpečenie ustanovení rezolučného režimu a rozhodnutia o štátnej pomoci, aby straty spoločnosti BES absorbovali jej akcionári a veritelia a nie rezolučný fond.

Ďalšie opatrenia prijaté predstavenstvom Banco de Portugal 29. decembra 2015 zahŕňali:

- Objasnenie, že do spoločnosti Novo Banco neboli prevedené žiadne záväzky, ktoré boli v deň rezolúcie BES podmienené alebo neznáme (vrátane spochybnených záväzkov v súvislosti s prebiehajúcim súdnym sporom);
- Objasnenie, že je zodpovednosťou rezolučného fondu, pomocou vhodného kompenzačného opatrenia, neutralizovať všetky možné negatívne účinky budúcich rozhodnutí v rezolučnom procese, ktoré by mohli viesť k vzniku záväzkov alebo nepredvídaných udalostí pre Novo Banco.

Tieto rozhodnutia predstavovali konečné úpravy súboru aktív, pasív, podsúvahových položiek a spravovaných aktív presunutých z BES do Novo Banco (Banco de Portugal, 2015).

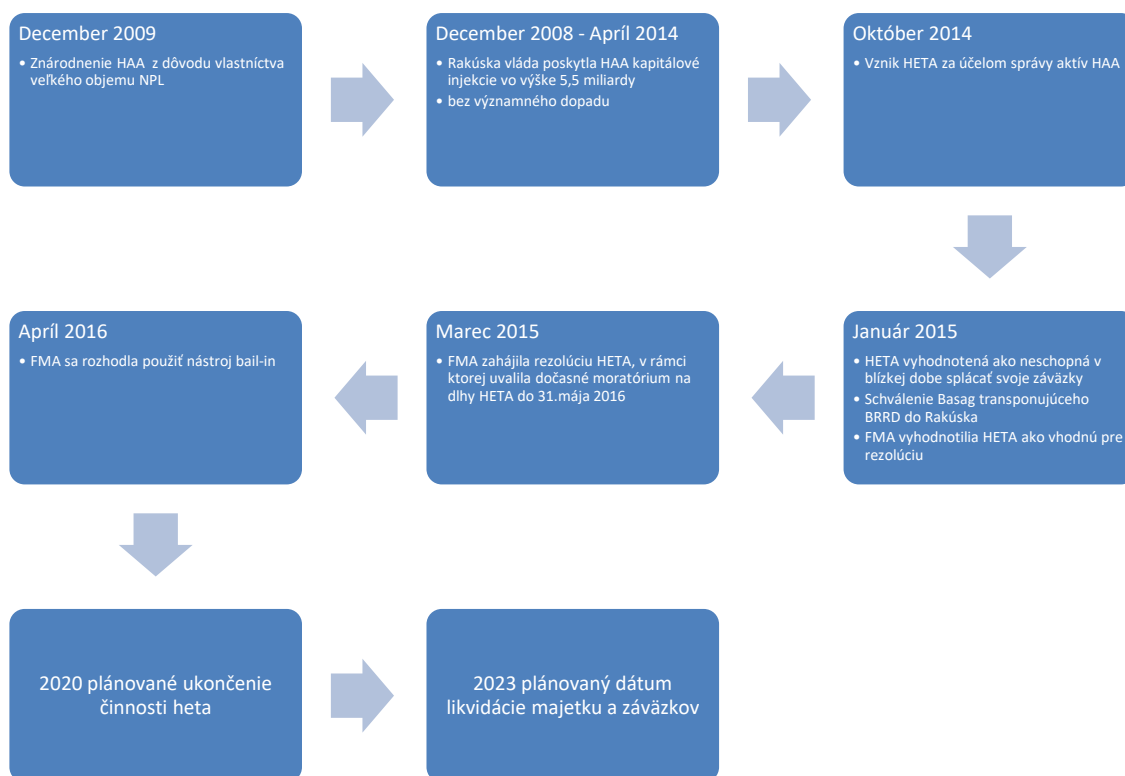
Na základe právneho rámca schváleného v auguste 2014 bola zriadená spoločnosť Novo Banco na obdobie dvoch rokov, s možnosťou jej obnovenia z dôvodov verejného záujmu na obdobie jedného roka. Portugalsko ako majiteľ, sa teda zaviazalo prediť aktivity Novo Banco, alebo majetkový podiel rezolučného fondu, a to prostredníctvom otvoreného, transparentného, nediskriminačného a konkurenčného predaja do augusta 2016. (EC, 2015)

Proces predaja bol spustený v decembri 2014 a v rámci neho sa objavili tri záväzné ponuky na kúpu podielu rezolučného fondu na spoločnosti Novo Banco. Banco de Portugal sa však 15. septembra 2015 rozhodla prerušiť proces predaja a ukončiť jeho prebiehajúci postup bez toho, aby akceptovala ktorúkoľvek z troch záväzných ponúk, keďže považovala podmienky týchto ponúk za neuspokojivé. Trvanie spoločnosti Novo Banco ako preklenovacej inštitúcie sa neskôr rozšírilo a vo svojom rozhodnutí z 19. decembra 2015 sa Európska komisia rozhodla predĺžiť lehotu na predaj spoločnosti Novo Banco. 15. januára 2016 Banco de Portugal rozhodla o opätovnom spustení procesu predaja majetkového podielu rezolučného fondu v spoločnosti Novo Banco.

V súčasnosti sa predaj konečne blíži k svojmu záveru. Dňa 31.3.2017 vydala Banco de Portugal vyhlásenie, že predá kontrolný podiel v Novo Banco americkej súkromnej investičnej firme Lone Star Funds. Tento predaj teda nastane približne 2,5 roka od záchrany BES. Na základe dohody s Banco de Portugal, Lone Star poskytne Novo Banco celkovo jednu miliardu € odmenou za 75% podiel (Banco de Portugal, 2017). Zostávajúcich 25% ostane držaných portugalským rezolučným fondom. Lone Star najprv jednorázovo poskytne banke 750 miliónov € nového kapitálu, a ďalších 250 miliónov v priebehu nastávajúcich troch rokov. Celý predaj ale záleží na regulačnom schválení pozostávajúcom zo schválenia ECB a Európskej komisie.

5.1.3 Spoločnosť Heta Asset Resolution AG (HETA)

HETA bola založená v auguste 2014 ako „wind-down vehicle“ (tzv. zlá banka), za účelom prevzatia a spravovania nevykonných častí banky Hypo Alpe Adria (HAA), ktorá bola zoštátnená Rakúskou vládou v roku 2009. HETA bola založená v dôsledku bezvýslednej snahy rakúskej vlády, v rámci ktorej počas obdobia december 2008 - apríl 2014 poskytla HAA niekoľko kapitálových injekcií v celkovej hodnote 5,5 miliardy €. Korutánsko (rakúska spolková krajina), miesto kde mala banka HAA svoje hlavné sídlo, garantovalo dlh banky v predpokladanej výške 6,4 miliardy €, čo bolo vyššia suma ako hodnota aktív banky (ročný rozpočet Korutánska 2 miliardy €). V súvislosti s touto udalosťou bol v Rakúsku v januári 2015 schválený zákon o zotavení sa a rezolúcii bánk („Act on the Recovery and Resolution of Banks“ (ďalej len BaSAG)), ktorým bola v Rakúsku transponovaná smernica BRRD. Taktiež je potrebné zmieniť, že Heta nie je bankou v zmysle definície regulačných kapitálových požiadaviek EU, ale uplatnenie BRRD na HETA bolo dosiahnuté zahrnutím dodatočného článku do BaSAG počas priebehu transpozície BRRD do rakúskeho práva. V súlade s BaSAG, rakúsky Úrad finančného trhu (FMA) prevzal funkciu národného rezolučného orgánu 1. januára 2015. FMA prijal právomoci vzťahujúce sa k aktivitám rezolučného orgánu, ktoré mu umožnia vykonať plnohodnotnú rezolúciu v prípade zlyhania alebo hrozby zlyhania inštitúcie, a tým zabezpečiť finančnú stabilitu rakúskeho finančného trhu. FMA môže okrem klasických rezolučných nástrojov zmienených v predchádzajúcich kapitolách prijať opatrenia na zaistenie kontinuity poskytovania služieb predmetným subjektom a vyhnúť sa nepriaznivým efektom na finančnú stabilitu, prostredníctvom oddelenia výkonných aktív od poškodených alebo nevykonných aktív. (Fillman, 2015)

V októbri 2014 bola HAA odňatá licencia a bol využitý nástroj oddelenia aktív, v rámci ktorého vznikla HETA Asset Resolution ako „wind-down entity“. To okrem iného znamenalo, že niektoré aktivity HETA, ako napríklad prijímanie vkladov a účasti na úverových obchodoch boli striktne zakázané a taktiež sa upustilo od jej kapitálových a likvidných požiadaviek. Banka však bola naďalej schopná vykonávať obmedzené lízingové a bankové aktivity.

Začiatkom roku 2015 bola HETA predmetom kontroly kvality majetku vykonanej externými audítormi, v rámci ktorej sa objasnila potreba jej dodatočného financovania. Bola zistená kapitálová medzera vo výške 8 miliárd € (aktíva ocenené na 9,6 miliardy a záväzky na 17,6 miliardy €), súvisiaca primárne s ekonomickým úpadkom krajín strednej a východnej Európy. HETA bola vyhodnotená ako zlyhávajúci subjekt, pretože bola považovaná za neschopnú v blízkej budúcnosti splácať svoje dlhy (tj. od roku 2016). Spolu s FMA požiadali Rakúsku republiku (majiteľa HETA) o ďalšiu kapitálovú injekciu. Vláda túto žiadosť odmietla, na základe čoho výkonná rada HETA oznámila, že už nie sú naďalej schopní obsluhovať svoje záväzky a FMA dospela k záveru, že HETA spĺňa všetky legálne požiadavky pre rezolúciu. Žiadne súkromné riešenie (tj. prevzatie spoločnosti alebo súkromná kapitálová injekcia) nebolo k dispozícii, a teda FMA, ako národný rezolučný orgán, zahájila rezolúciu HETA v súlade s BaSAG a BRRD 1. marca 2015. (FMA, 2017).

FMA považovala rezolúciu HETA za adekvátnu okolnostiam a v súlade s verejným záujmom z nasledujúcich dôvodov:

- základné služby poskytované HETA nemohli byť zabezpečené v rovnakom rozsahu a s rovnakou právnou istotou v likvidácii;
- bankrot HETA by pravdepodobne mal značný negatívny vplyv na finančnú stabilitu v Chorvátsku a Slovinsku, ako aj negatívne dopady na finančnú stabilitu v Rakúsku;
- cieľ ochrany verejných prostriedkov nemohol byť dosiahnutý v rovnakom rozsahu v prípade konkurzu spoločnosti. (FMA, 2017)

V súvislosti s uvedeným FMA uviedla HETA do rezolúcie a vydala administratívne rozhodnutie odkladajúce splatnosť všetkých dlhových cenných papierov vydaných HETA a všetkých ostatných záväzkov do 31. mája 2016 za predpokladu, že tieto záväzky nie sú považované za nekvalifikované záväzky v zmysle článku 44 (2) BRRD (dočasné moratórium) (HETA, 2015). Dočasné moratórium dlhu môže byť použité ako prvý krok pred využitím rezolučných nástrojov, ako na príklad bail-in záväzkov. Toto rozhodnutie poskytlo FMA čas na kontrolu kvality aktív HETA a vyhodnotenie uplatniteľnosti bail-in alebo iného rezolučného nástroja (FMA, 2017).

FMA sa bail-in rozhodla použiť v apríli 2016. Vzhľadom na predošlé skúsenosti a legálne opatrenia potrebné na postupné ukončenie činnosti bol konečný dátum likvidácie nastavený na koniec roku 2023, a predpokladaná doba ukončenia činnosti HETA na 2020. Očakávaná strata v rámci procesu bola vyčíslená na 7,1 miliardy € a následne rozložená v súlade s pravidlami BRRD pri využití nástroja bail-in, na základe ktorých bude čistá hodnota aktív HETA ku koncu procesu likvidácie nula. Odhad hypotetického scenára insolvenčnej likvidácie bol vyčíslený na 34% mieru obnovy v porovnaní s 46% v prípade rezolúcie. (FMA, 2017)

Na základe týchto vyhodnotení FMA vyhlásila nasledujúce opatrenia:

- 100% bail-in všetkých podriadených záväzkov;
- 53,98% bail-in, vedúci ku 46,02 kvóte všetkých prioritných záväzkov;
- Zrušenie všetkých platieb úrokov od začiatku marca 2015;
- Harmonizácia splatnosti všetkých kvalifikovaných záväzkov ku koncu decembra 2023. (HETA, 2016)

Výkonná rada FMA vyhlásila: „Opatrenia nastavené na základe BaSAG tvoria základnú štruktúru pre náležitú rezolúciu a plne uspokojujú požiadavky Európskeho rezolučného režimu garantovať finančnú stabilitu a chrániť daňových poplatníkov a veriteľov, a čo viac, riadená rezolúcia je výhodnejšia ako konkurzné konanie.“ V dôsledku tohto rozhodnutia sa pre veriteľov začalo obdobie sedemročného čakania na splatenie 46% z hodnoty ich prioritných pohľadávok voči HETA. (FMA, 2017)

Čo sa týka bail-inu záväzkov garantovaných Korutánskom, korutánsky kompenzačný fond v januári 2016 (Carinthia's compensation fund (KAF)) navrhol skúpenie 75% nominálnej hodnoty ním garantovaného prioritného dlhu a 30% podriadeného dlhu HETA. Rakúsky minister financií v marci toho roku navrhol, aby veritelia, ktorí by túto ponuku akceptovali, reinvestovali získané peniaze do rakúskych bezkupónových dlhopisov so splatnosťou 18 rokov, zaručujúcich veriteľom

splatenie približne 82% z ich pôvodných pohľadávok. Návrh však pre schválenie nezískal potrebnú väčšinu hlasov. (FMA, 2017)

V máji 2016 rakúsky minister financií a významný počet veriteľov HETA usporiadali memorandum o porozumení, kde bol predstavený pozmenený návrh odkúpenia záväzkov, v rámci ktorého veritelia získajú namiesto splatenia dlhov, dlhopisy so splatnosťou 13,5 roka. Tieto bezkupónové dlhopisy vydané KAF a garantované Rakúskom mali čistú súčasnú hodnotu 90% nominálnej hodnoty nadriadeného dlhu a 45% podriadeného. V septembri EC potvrdila, že toto vyrovnanie nie je formou štátnej pomoci a 1. Decembra 2016 bol zahájený odkup záväzkov, ktorý má trvať do konca mája 2017. (FMA,2017)

5.2 Vyhodnotenie rezolúcie vybraných bánk

V tejto práci skúmam 3 prípady problémových bánk, ktoré sa vyskytli v EÚ v blízkej minulosti. Primárne by sa dali rozdeliť na dve skupiny, a to:

- prípad, kde sa regulačné orgány zatiaľ snažia vyriešiť finančné problémy iným spôsobom ako rezolúciou v zmysle BRRD, avšak je možné, že rezolúcia bude v blízkej budúcnosti potrebná – banka MPS;
- prípady, v ktorých rezolúcia už spustená bola a v súčasnosti smeruje k jej koncu – banka BES a spoločnosť HETA.

Prípady banky MPS spočíva v problémoch, ktoré vznikli, alebo lepšie povedané vypĺvali na povrch, v roku 2016. Konkrétne ide o zistenie nadmerného objemu nevýkonných, rizikových úverov, ktoré MPS vlastní, a s tým súvisiace negatívne výsledky v záťažových testoch 2016. Kvôli uvedeným problémom, a taktiež problémom MPS z minulosti, sa regulačné orgány rozhodli konať a požiadali banku o navýšenie kapitálu zo súkromného sektoru. Investori však boli voči banke skeptickí a toto navýšenie sa nepodarilo. V dôsledku toho sa banka obrátila na článok 32(4)(d)(iii) smernice BRRD, odkazujúci na tzv. preventívnu rekapitalizáciu.

Smernica BRRD harmonizuje pravidlá bankového ozdravenia a rezolúcie v Európskej únii. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcich kapitolách jej hlavným cieľom je zaviesť rezolučné pravidlá, ktoré presúvajú záťaž z daňových poplatníkov na akcionárov a veriteľov bánk – zavádza nástroj bail-in namiesto bail-out. Pred tým ako môže byť banka rekapitalizovaná, musí byť na základe smernice BRRD, v rámci ktorej je využívanie nástroja bail-in v krajinách eurozóny povinné od 1.1.2016, uvedená do rezolúcie pod vedením Jednotnej rezolučnej rady (SRB). Až keď sú straty vo veľkosti minimálne 8% z celkových záväzkov pokryté akcionármi a veriteľmi, môže byť spustená verejná rekapitalizácia.

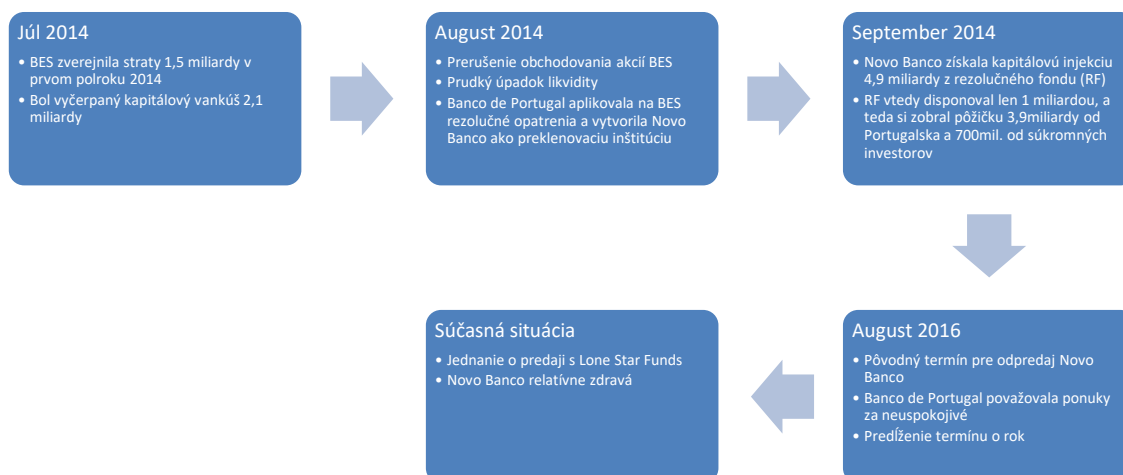
V smernici BRRD však zostala medzera. Pokiaľ je banka solventná, smernica umožňuje zmienenú preventívnu rekapitalizáciu. Samotná preventívna rekapitalizácia je okrem toho obmedzená na kapitálové injekcie potrebné na odstránenie nedostatku kapitálu zisteného na základe nepriaznivých výsledkov záťažového testu. Banka MPS, ktorá v súčasnosti spĺňa všetky kapitálové a likvidné požiadavky, tým pádom solventná je. Zároveň sa však v záťažových testoch zistilo, že v prípade nepriaznivého vývoja by problémy naplniť kapitálové požiadavky. Banka MPS preto spĺňa požiadavky pre spustenie preventívnej rekapitalizácie definované v článku 32(4) smernice BRRD.

Koncept preventívnej rekapitalizácie umožňuje spustenie ozdravného procesu solventnej banky za účelom predídenia možných vyšších budúcich strát, bez toho aby musel byť použitý nástroj bail-in. Ako uvádza ECB nejedná sa pri tom o spustenie rezolúcie. Na to aby mohla byť spustená rezolúcia, musela by byť banka nesolventná. Keďže banka MPS v dobe vyhodnotenia spĺňala všetky kapitálové a likvidné požiadavky, ECB jej solventnosť potvrdila, čím jej v podstate udelila povolenie na spustenie preventívnej rekapitalizácie.

Zatiaľ čo solventnosť a ňou zapríčinená preventívna rekapitalizácia banky MPS drží Jednotnú rezolučnú radu (SRB) mimo rozhodovacieho procesu, začleňuje doňho táto situácia Európsku komisiu. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, ktoré je súčasťou európskej komisie, je zodpovedné za zaistenie priebehu rekapitalizácie v tržných podmienkach, a tak priebehu v súlade s Európskymi pravidlami štátnej podpory. V súčasnosti prebiehajú jednania práve medzi zmieneným generálnym riaditeľstvom, ECB a talianskymi regulačnými orgánmi. Hlavným predmetom týchto jednaní sú podmienky, pri ktorých bude talianskej vláde povolené vykonať rekapitalizáciu. Európska centrálna banka, ktorej hlavnou úlohou je zabezpečiť finančnú stabilitu, sa snaží zabezpečiť zdravie banky MPS, bez ohľadu na náklady, ktoré vzniknú daňovým poplatníkom. Na druhej strane Európska komisia, dozerajúca na poskytovanie štátnych podpôr, sa obáva, že povolenie preventívnej rekapitalizácie by mohlo spustiť vlnu sťažností ostatných úverových inštitúcií v regióne na špeciálne podmienky poskytnuté banke MPS a ustanoviť precedens, na ktorý sa budú v budúcnosti odvolávať investori, ktorým hrozí bail-in. To by mohlo značne narušiť zámery, za ktorými bola smernica BRRD zavedená.

Na základe procesnej analýzy situácie banky MPS a rešerše regulačnej legislatívy je možné povedať, že v doterajšom priebehu riešenia finančných problémov banky MPS nedošlo k žiadnemu porušeniu regulačnej legislatívy. Samotná účinnosť prijatých opatrení sa preukáže až v nadchádzajúcich mesiacoch.

Prípadovej štúdie taktiež poukazuje na ťažkosti v procese predaja obnovennej preklenovacej banky. Existencia Novo Banco, pôvodne zriadená na dva roky, musela byť predĺžená a predaj akciového podielu rezolučného fondu zatiaľ stále nebol uskutočnený.

Banco de Portugal konajúca ako národný rezolučný orgán, začala 3. augusta 2014 rezolúciu banky BES. Obchody vedené bankou BES, napríklad vybrané aktíva, záväzky, podsúvahové položky, boli premiestnené do Novo Banco, preklenovacej banky založenej Banco de Portugal za týmto účelom. Vo finančnej správe banky BES k prvému polroku 2014 boli zverejnené nečakané straty, ktoré znamenali vyčerpanie kapitálového vankúša banky a pokles ukazovateľa CET1 na 5%, čo znamenalo pokles pod požadované minimum nastavené Banco de Portugal. V súvislosti so zverejnením týchto informácií nastal taktiež prudký likvidný úpadok, kedy sa v priebehu augusta 2014 zhoršila likvidná pozícia o 3350 miliónov €.

Na základe uvedeného bolo spustenie rezolúcie banky BES oprávneným rozhodnutím. V článku 32 smernice BRRD, pojednávajúcom o podmienkach pre spustenie rezolúcie, je stanovené, že rezolučný orgán spustí rezolúciu ak sú splnené tieto podmienky:

- Inštitúcia zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá. Definícia takejto inštitúcie je obsiahnutá v Smernici kapitálových požiadaviek (CRD). Banka BES na základe nesplnenia kapitálových požiadaviek a prudkého úpadku likvidnej pozície status takejto inštitúcie získala;
- Vzhľadom na časové hľadisko a iné relevantné okolnosti neexistujú reálne vyhliadky, že akékoľvek alternatívne opatrenia súkromného sektora prijaté vo vzťahu k danej inštitúcii by zabránili zlyhaniu inštitúcie v primeranom časovom horizonte. Koncom júla 2014 predstavenstvo banky BES informovalo Banco de Portugal, že nie sú schopní dodať plán rekapitalizácie založený na súkromnej investícii, ktorý bude v súlade s termínmi požadovanými Banco de Portugal. Banka BES to odôvodnila negatívnym vnímaním spoločnosti verejnosťou a investormi v dôsledku nenaplnenia cieľov. Toto vyjadrenie bolo akceptované, a tým pádom požiadavka splnená.
- Opatrenie na riešenie krízovej situácie je nevyhnutné vo verejnom záujme. Banka BES bola vyhodnotená ako systémovo významná, a to v dôsledku jej aktivít vo financovaní nefinančných inštitúcií a prepojenosti s ostatnými finančnými subjektami.

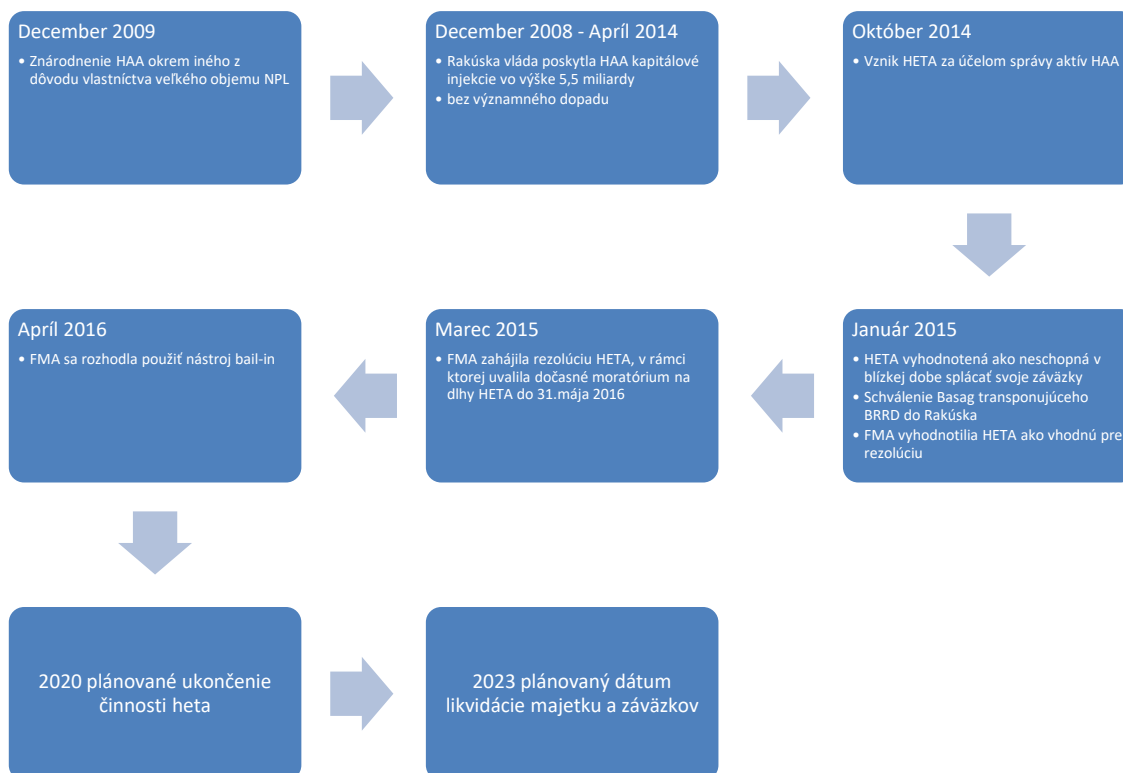
Na základe naplnenia potrebných požiadaviek bola banka BES uvedená do rezolúcie pod správou ECB (správa ECB v dôsledku systémovej významnosti). Ako rezolučný nástroj bol zvolený nástroj preklenovacej inštitúcie. Ako bolo zmienené v analýze prípadu banky BES, smernica BRRD v roku 2014 ešte nebola plne transponovaná do portugalskej legislatívy a preto Banco de Portugal nedisponovala nástrojom bail-in. Výber rezolučného nástroja bol preto adekvátny a proces prevodu aktív na preklenováciu banku Novo Banco nastal v súlade s regulačnými pravidlami. Bolo dodržané pravidlo definované v článku 75 smernice BRRD, že žiadnemu veriteľovi nevzniknú straty väčšie ako by mu vznikli v prípade vstupu úverovej inštitúcie do likvidácie; taktiež výber položiek premiestňovaných do Novo Banco dodržiaval princípy rezolúcie, podľa ktorých akcionári úverovej inštitúcie nachádzajúcej sa v rezolúcii nesú straty ako prví a až po nich veritelia inštitúcie; a čo je najdôležitejšie bola zabezpečená kontinuita základných finančných služieb, a tým boli ochránené vklady deponentov (Detailne popísané v podkapitolách Rezolúcia banky BES a Výber presúvaných aktív a záväzkov).

Novo Banco teda vznikla ako úverová inštitúcia oprávnená vykonávať všetky bankové činnosti. Ako banka musela naplniť Novo Banco kapitálové a likvidné požiadavky, a preto bolo potrebné pri jej vzniku dodať kapitál vo výške 4,9 miliardy €. Aby neboli porušené pravidlá štátnej pomoci, tento kapitál bol poskytnutý Portugalským rezolučným fondom. Problém však bol, že portugalský rezolučný fond v tom čase nedisponoval dostatočnými prostriedkami a preto si musel zobrať pôžičku 3,9 miliardy € od portugalskej vlády. Toto vzbudilo pozornosť Európskej komisie, ktorá sa zaoberá reguláciou štátnej podpory inštitúcií. Pravidlá štátnej pomoci EU a smernice BRRD (článok 32(4)) tak umožňujú členskému štátu poskytnúť likvidnú podporu solventným bankám na novo vydané záväzky, ako napríklad dlhopisy. Takéto opatrenie ale musí mať preventívnu a dočasnú povahu a je primerané na účely nápravy dôsledkov vážneho narušenia, pričom sa nepoužijú na vyrovnanie strát, ktoré inštitúcii vznikli alebo v blízkej budúcnosti pravdepodobne vzniknú. Keďže plánom Portugalského rezolučného fondu bolo odpredať Novo Banco do augusta 2016 a pôžičku splatiť z prostriedkov získaných z tohto predaja a z príspevkov členských inštitúcií do rezolučného fondu, Európska komisia oprávnene vyhodnotila túto pôžičku ako spĺňajúcu regulačné pravidlá.

Európska komisia nakoniec lehotu na odpredaj Novo Banco predĺžila o rok a v súčasnosti sa blíži jej odpredaj ku koncu. V prípade úspešného odpredaja Novo Banco a splatenia poskytnutej pôžičky sa bude preto jednať o úspešný proces rezolúcie pôvodnej banky BES. Budú naplnené jednotlivé ustanovenia smernice BRRD a najmä jej základný cieľ, a to vyhnúť sa kapitalizovaniu zlyhávajúcej banky z verejných rozpočtov.

Prípád spoločnosti HETA popisuje znárodnenie skupiny Hypo Alpe Adria a následnú rezolúciu HETA, ktorá vznikla za účelom správy jej aktív. Rezolúcia spoločnosti HETA bola uskutočnená pod záštitou novo implementovaného zákona transponujúceho smernicu BRRD do rakúskej legislatívy, a bez rezolučného plánu. Dvojročné moratórium umožnilo kompetentným orgánom overiť kvalitu aktív HE-

TA a pripraviť sa na aplikáciu nástroja bail-in. Prípád HETA je prvým prípadom rezolúcie pod BRRD kedy sú zahrnuté dlhopisy testované až počas rezolúcie.

V januári 2015 sa stala spoločnosť HETA predmetom kontroly kvality majetku vykonanej externými audítormi, v rámci ktorej sa objasnila potreba jej dodatočného financovania. Bola zistená kapitálová medzera vo výške 8 miliárd € (aktíva ocenené na 9,6 miliardy a záväzky na 17,6 miliardy €), ktorá bola primárne vysvetlená ekonomickým úpadkom krajín strednej a východnej Európy. HETA bola vyhodnotená ako neschopná v blízkej budúcnosti splácať svoje dlhy. Takýto stav odpovedá podmienkam uvedeným v Smernici kapitálových požiadaviek, potrebným na získanie statusu zlyhávajúcej inštitúcie. Taktiež boli splnené ďalšie podmienky pre spustenie rezolúcie definované v článku 32 smernice BRRD:

- Spoločnosť HETA vydala stanovisko, že nemá k dispozícii žiadne súkromné riešenie finančných problémov spoločnosti HETA a
- bola splnená podmienka nevyhnutnosti riešenia krízovej situácie z hľadiska verejného záujmu. FMA vydala stanovisko, že úpadok spoločnosti HETA by mal negatívne dopady na finančnú stabilitu v Rakúsku.

V dôsledku uvedeného bola na základe podmienok uvedených v Smernici kapitálových požiadaviek a v smernici BRRD, spoločnosť HETA vyhodnotená ako zlyhávajúca inštitúcia, čo oprávnilo Rakúsky rezolučný orgán (FMA) uviesť spoločnosť HETA do rezolúcie.

Možnosť využitia dočasného moratória je uvedená v článku 63(1)(j) smernice BRRD, v ktorom je stanovené, že rezolučné orgány by mali mať všetky potrebné zákonné právomoci, ktoré sa môžu v rôznych kombináciách vykonávať pri použití

nástrojov riešenia krízových situácií. Medzi tieto právomoci by mali patriť, okrem všetkých rezolučných nástrojov zmienených v kapitole Legislatívne ukotvenie regulačných mechanizmov EÚ, aj právomoc zmeniť management zlyhávajúcej inštitúcie a právomoc uložiť dočasné moratórium na vyplatenie nárokov. Konkrétne článok hovorí, že rezolučné orgány majú právomoc zmeniť alebo upraviť splatnosť dlhových nástrojov a iných oprávnených záväzkov vydaných inštitúciou, ktorej krízová situácia sa rieši, alebo zmeniť výšku splatných úrokov na základe týchto nástrojov a iných oprávnených záväzkov, alebo dátum splatnosti daného úroku, a to aj prostredníctvom dočasného pozastavenia platby. Vzhľadom k tomu, že HETA sa nachádzala vo fáze prípravy na rezolúciu, konkrétne využitiu nástroja bail-in, použitie nástroja dočasného moratória bolo v súlade so smernicou BRRD.

V prípade HETA sa však proti moratóriu jej dlhov, zdvihla vlna sťažností. Podstatou týchto sťažností boli primárne 2 body:

- Použitie rakúskej implementácie BRRD za účelom spôsobenia strát veriteľom nebankovej inštitúcie. HETA bola totižto vytvorená z HAA banky, ale ona samotná nie je úverovou inštitúciou. Jej veritelia preto argumentovali, že aplikácia nástroja bail-in na veriteľov zlyhávajúcej úverovej inštitúcie by sa na nich nemala aplikovať;
- Zvrátenie garancií pre prípad úpadku spoločnosti, vydanéj Korutánskom. Veritelia tvrdili, že vláda na to nemá právomoc.

V reakcii na tieto sťažnosti bol publikovaný legálny postoj rakúskej vlády, v rámci ktorého je okrem iného uvedené, že na základe účelu zavedenia BRRD, sa smernica vzťahuje aj na tzv. wind-down entities (inštitúcie zriadené za účelom ukončenia činnosti), akou je aj HETA. Problém zvrátenia garancií vládou, nemusel byť ani bližšie preskúmaný, a to z toho dôvodu, že nástroj bail-in má za úlohu vyhnúť sa úpadku spoločnosti. To znamená, že aj v prípade pokiaľ by garancie platili, veritelia by neboli schopní sa ich domáhať, pretože úpadok inštitúcie by v dôsledku využitia nástroja bail-in nenastal.

Ako už bolo zmienené v predchádzajúcej kapitole, situácia vyústila v rezolúciu HETA, ktorá pozostávala zo 4 základných bodov:

- 100% bail-in všetkých podriadených záväzkov
- 53,98% bail-in, vedúci ku 46,02 kvóte všetkých prioritných záväzkov
- Zrušenie všetkých platieb úrokov od začiatku marca 2015
- Harmonizácia splatnosti všetkých kvalifikovaných záväzkov ku koncu decembra 2023
(HETA, 2016)

Toto znamenalo držiteľia podriadených dlhov vrátane svetovej banky a niekoľko nemeckých a rakúskych poisťovní, prídu o celú investíciu. Držitelia prioritných dlhov, kam spadá viacero nemeckých a rakúskych bánk, prídu o 54% z investície a zároveň o všetky úrokové platby od začiatku účinnosti moratória v marci 2015, a splatnosť zvyšného dlhu sa predĺži až na rok 2023.

Z uvedeného vyplýva, že všetci akcionári a veritelia sa podieľajú na zdieľaní strát, v zmysle uplatnenia nástroja bail-in definovaného v smernici BRRD. Rezolučný orgán (FMA) teda značne prispieva k tomu, aby straty niesli primárne verite-

lia a nie vláda, a tým daňoví poplatníci. Plán rezolúcie HETA preto napĺňa základné ciele zavedenia smernice BRRD.

Naproti tomuto plánu však stoja veritelia, ktorí majú námietky. Námietky spočívajú primárne, rovnako ako v prípade moratória, v argumentácii, že HETA nie je úverovou inštitúciou, a druhou zložkou sú odvolania na garancie. Vzhľadom ku garanciám poskytnutých Korutánskom, a na tú časť dlhu, na ktorú sa tieto garancie nevzťahujú, garanciám poskytnutých Rakúskom, nie je stále isté do akej výšky budú niesť náklady investori a do akej výšky daňoví poplatníci, na ktorých by sa tieto náklady preniesli, pokiaľ by garancie boli vyplatené.

6 Záver

Táto diplomová práca je zameraná na Jednotný rezolučný mechanizmus, ktorý tvorí druhý pilier bankovej únie. Jeho právne ukotvenie leží v smernici bankového ozdravenia a rezolúcie, BRRD. Banková únia vznikla v dôsledku nedostatočnej regulácie a dohľadu v bankovom sektore, ktorý sa preukázal počas finančnej krízy. Počas finančnej krízy musela byť poskytnutá finančná pomoc z verejných rozpočtov viacerým bankám, čo malo negatívne dopady na hospodárstvo týchto krajín. Hlavným cieľom Jednotného rezolučného mechanizmu je zabezpečiť, aby v prípade zlyhania systémovo dôležitých bánk niesli straty ako prví akcionári a veritelia zlyhávajúcich bánk a až pokiaľ by ich účasť na stratách nebola dostatočná, niesli by tieto straty verejné rozpočty a tým daňoví poplatníci.

V kapitole Finančná stabilita a jej riešenie boli uvedené pohľady na reguláciu finančných inštitúcií rôznych ekonomických škôl a bola prevedená komparácia európskeho a amerického rezolučného mechanizmu. Následne bola v súlade s prvým čiastkovým cieľom prevedená deskripcia nie len samotného Jednotného rezolučného mechanizmu, ale aj celého kontextu bankovej únie a jej jednotlivých orgánov a pilierov. Táto deskripcia bola rozšírená z dôvodu prepojenosti a vzájomnej spolupráce jednotlivých orgánov bankovej únie.

V súvislosti s druhým čiastkovým cieľom bola v kapitole „Uplatnenie smernice bankového ozdravenia a rezolúcie v praxi“ prevedená analýza troch problematických bánk. Boli definované problémy bánk, ktoré zapríčinili potrebu zásahu rezolučnými a dohliadajúcimi orgánmi, a taktiež priebeh riešenia ich finančných problémov. Následne bola posúdená miera dodržania pravidiel jednotlivých krokov riešenia finančných problémov, definovaných v smernici BRRD.

Na základe analýzy, ktorá je obsahom kapitoly 5, je možné zhrnúť, že v jednotlivých prípadoch boli pri riešení finančných problémov bánk dodržané legislatívne podmienky. Keďže je však rezolučná legislatíva efektívna len od júla 2014, povinne implementovaná do právnych rámcov členských krajín eurozóny od januára 2015 a nástroj bail-in povinne využívaný pred rekapitalizáciou z verejných rozpočtov až od januára 2016, samotný proces rezolúcie bol pre regulačné orgány výzvou. Regulačné orgány sa stretávali nielen s častými žalobami a odvolaniami zo strany akcionárov a veriteľov spoločností, ale aj s výhradami voči ich rozhodnutiam od iných orgánov EÚ (výhrady Európskej komisie v prípade banky MPS). Živnou pôdou týchto situácií bol fakt, že sa jednalo o prvotné využitie rezolučných nástrojov. V prípade rakúskej spoločnosti HETA išlo o využitie nástroja dočasného moratória na platby dlhov spoločnosti. V prípade banky MPS v Taliansku sa jednalo o prvé využitie preventívnej rekapitalizácie solventnej banky za účelom vyhnutia sa možných väčších budúcich strát a v prípade Portugalska zase o poskytnutie pôžičky Portugalskému rezolučnému fondu za účelom financovania Novo Banco, ktorá vznikla ako preklenovacia banka problémovej banky BES.

V dôsledku náročnosti aplikovania nástrojov definovaných v smernici BRRD a výhradám tretích strán, nebola rezolúcia úplne ukončená ani v jednom zo skúmaných prípadov. V prípade banky Novo Banco, je však možné vyhodnotiť, že po-

kial' nastane jej plánovaný odpredaj súkromnému investorovi podľa plánu (tj. do augusta 2017) a zo získaných peňazí a peňazí, ktorými prispievajú do rezolučného fondu finančné inštitúcie, bude portugalskej vláde vyplatená ňou poskytnutá pôžička, rezolúcia prebehla úspešne. V tomto prípade by totižto boli náklady zlyhávajúcej banky BES úplne pokryté zo súkromných zdrojov.

V prípade spoločnosti HETA je situácia taktiež takmer uzavretá. Boli aplikované nástroje dočasného moratória a bail-in, takže straty nesú primárne akcionári a veritelia. Zvyšný dlh spoločnosti HETA má byť jej veriteľom vyplatený až v roku 2023. Na dlh spoločnosti HETA však boli poskytnuté štátne garancie, na ktoré sa jej veritelia odvolávajú. Pokiaľ by vyhrali súdne spory, náklady rezolúcie by sa tým pádom preniesli na štát a primárny cieľ Jednotného rezolučného mechanizmu by nebol naplnený.

Prípad banky BES sa v súčasnosti vyvíja len veľmi pomaly. Keďže sa jedná o prvé využitie možnosti preventívnej rekapitalizácie, prebiehajú zdĺhavé rokovania o jej detailoch. V týchto rokovaniach na jednej strane stojí Európska komisia dohliadajúca na splňanie podmienok pri poskytovaní štátnej pomoci a na druhej strane Európska centrálna banka, ktorej primárnym cieľom je zabezpečiť finančnú stabilitu a teda trvalý chod systémovo významnej banky akou je BES.

Na základe analýzy jednotlivých prípadov je možné vyhodnotiť, že zavedenie Jednotného rezolučného mechanizmu je rozhodne krokom vpred v bankovej regulácii. Keby neexistovali jeho nástroje a regulácie, na základe precedensu z obdobia pred zavedením Jednotného rezolučného mechanizmu, usudzujem, že by tak systémovo dôležitej banke, akou je banka BES, na jej záchranu automaticky boli poskytnuté zdroje z verejného rozpočtu. Spoločnosť HETA, ktorá bola vytvorená za účelom správy aktív zlyhávajúcej banky Hypo Alpe Adria, by pravdepodobne nevznikla. V prípade vzniku spoločnosti HETA a situácie, aká po jej vzniku reálne nastala, by bola spoločnosť pravdepodobne uvedená do likvidácie a jej veriteľom vyplatené štátne garancie. Aj keď uvedené rezolúcie nie sú stále definitívne ukončené, na základe ich doterajšieho priebehu je možné usúdiť, že základný cieľ jednotného rezolučného mechanizmu bude minimálne čiastočne naplnený. Je však dôležité, aby sa rezolučná legislatíva aj naďalej vyvíjala a tým sa v budúcnosti zabezpečil plynulý chod riešenia problémov finančných inštitúcií.

7 Literatúra

- AVGOULEAS, Emilios, Charles GOODHART a Dirk SCHOENMAKER. 2013. Bank Resolution Plans as a catalyst for global financial reform. *Journal of Financial Stability* [online]. **9**(2): 210-218 [cit. 2017-04-03]. Dostupné na internete: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S157230891100060X>
- BALMER, Crispian. 2016. Italian government approves decree to rescue Monte dei Paschi. *Reuters* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: <http://in.reuters.com/article/eurozone-banks-monte-dei-paschi-decree-idINKBN14C015>
- BANCA D'ITALIA (2016). *Identification of UniCredit, Intesa Sanpaolo and Monte dei Paschi di Siena banking groups as domestic systemically important institutions authorized to operate in Italy* [online]. Banca D'Italia. 2016. [cit. 2017-05-09]. Dostupné na internete: https://www.bancaditalia.it/compiti/stabilita-finanziaria/politica-macroprudenziale/documenti/OSII_2016_comunicato_en.pdf?language_id=1
- BANCA D'ITALIA (2017). *Implementation of the capital conservation buffer* [online]. Banca D'Italia. 2017. [cit. 2017-05-09]. Dostupné na internete: https://www.bancaditalia.it/compiti/stabilita-finanziaria/politica-macroprudenziale/documenti/Comunicato_web_CCoB_-_EN.pdf?language_id=1
- BANCO DE PORTUGAL (2015). *MEETING OF THE BOARD OF DIRECTORS OF BANCO DE PORTUGAL* [online]. Banco de Portugal. 2015. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: https://www.bportugal.pt/en-US/OBancoeoEurosistema/Esclarecimentospublicos/Documents/Deliberation20151229_retransfer.pdf
- BANCO DE PORTUGAL (2016). *Frequently Asked Questions about BES* [online]. Banco de Portugal. 2016. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: <https://www.bportugal.pt/en-US/OBancoeoEurosistema/Esclarecimentospublicos/Pages/infobes.aspx>
- BANCO DE PORTUGAL (2017). *Comunicado do Banco de Portugal sobre o processo de venda do Novo Banco* [online]. Banco de Portugal. 2017. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: <https://www.bportugal.pt/comunicado/comunicado-do-banco-de-portugal-sobre-o-processo-de-venda-do-novo-banco-5>
- BENNETT, Rosalind L. 2001. Failure Resolution and Asset Liquidation: Results of an International Survey of Deposit Insurers. *FDIC Banking review* [online]. : 1-28 [cit. 2017-04-06]. Dostupné na internete: <https://pdfs.semanticscholar.org/991e/1022b544524bca5c52ea688ab98b676c5e5a.pdf>
- CANUTO, Otaviano a Swati R. GHOSH. 2013. Dealing with the Challenges of Macro Financial Linkages in Emerging Markets. *POVERTY REDUCTION AND ECONOMIC MANAGEMENT (PREM) NETWORK* [online]. : 8 [cit. 2017-04-03]. Dostupné na internete: <https://www.premnetwork.org/2013/04/03/dealing-with-the-challenges-of-macro-financial-linkages-in-emerging-markets/>

- né z:
<http://siteresources.worldbank.org/EXTPREMNET/Resources/EP129.pdf>
- CEPS (2016). *EUROPEAN BANK RESOLUTION: MAKING IT WORK !* [online]. Centre for European Policy Studies. 2016. [cit. 2016-11-06]. ISBN 978-94-6138-500-0. Dostupné z:
<https://www.ceps.eu/system/files/TFR%20Bank%20Resolution.pdf>
- Clifford Chance (2016). *Banking Union: Topic overview and current status*. [online]. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z:
<https://financialmarketstoolkit.cliffordchance.com/en/topic-guides/banking-union.html#undefined>
- DAVI, Luca a Marco FERRANDO. 2017. Atlante said back in the running to acquire part of Monte dei Paschi's NPLs. *ItalyEurope24* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: <http://www.italy24.ilsole24ore.com/art/markets/2017-04-21/atlante-back-the-running-to-acquire-part-of-monte-paschi-s-npls-122540.php?uuid=AEzkrH9>
- Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012, of the European Parliament and of the Council Text with EEA relevance
- Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, amending Directive 2002/87/EC and repealing Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC Text with EEA relevance
- EBA (2016). *2016 EU - WIDE STRESS TEST* [online]. European Banking Authority. 2016. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1532819/2016-EU-wide-stress-test-Results.pdf>
- EBA (2016). *Resolution Authorities*. [online]. European Banking Authority. 2016. [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: <https://www.eba.europa.eu/about-us/organisation/resolution-committee/resolution-authorities>
- EBA (2016). *THE EUROPEAN BANKING AUTHORITY AT A GLANCE*. [online]. EUROPEAN BANKING AUTHORITY. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1401372/EBA+AT+A+GLANCE.pdf/e8686db2-6390-4c52-ad06-bc8d24b7aeb5>
- EBA (2017). *About us*. [online]. European banking authority. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.eba.europa.eu/about-us;jsessionid=515A5FDC953C167FE8632A08592CD656>

- EC (2013). *Communication from the Commission on the application of State aid rules to support measures in favour of banks in the context of the financial crisis ('Banking Communication')*. [online]. European commission. 2013. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52013XC0730\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52013XC0730(01))
- EC (2014). *A comprehensive EU response to the financial crisis: substantial progress towards a strong financial framework for Europe and a banking union for the eurozone*. [online]. European Commission. 2014. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-57_en.htm
- EC (2014). *Capital requirements for the banking sector* [online]. European Council. 2014. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/banking-union/single-rulebook/capital-requirements/>
- EC (2014). *State aid n. SA .39250 (2014/N) – Portugal, Resolution of Banco Es pírito Santo, S.A.* [online]. European Commission. 2014. [cit. 2017-05-17]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/253989/253989_1587091_308_2.pdf
- EC (2015). *State aid: Commission welcomes further restructuring and approves prolongation of liquidity measures for Portuguese bank Novo Banco to facilitate its sale process* [online]. European Commission. 2015. [cit. 2017-05-17]. Dostupné na internete: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6381_en.htm
- EC (2016). *Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií*. [online]. European Council. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/banking-union/single-resolution-mechanism/>
- EC (2016). *Single Resolution Mechanism*. [online]. European Council. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/banking-union/single-resolution-mechanism/>
- ECB (2013). *The Banking Union - a European perspective: reasons, benefits and challenges of the Banking Union*. [online]. EUROPEAN CENTRAL BANK. 2013. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2013/html/sp130405.en.html>
- ECB (2014). *Príručka bankového dohľadu* [online]. Európska Centrálna Banka. 2014. [cit. 2017-01-23]. ISBN 978-92-899-1414-7. Dostupné z: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmguidetobankingsupervision201411.sk.pdf?0dfda4478d70a366b395fc168771b287>
- ECB (2016). *Frequently asked questions on the 2016 EU-wide stress test* [online]. European Central Bank. 2016. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/stress_test_FAQ.en.html

- ECB (2016). *Opinion of the central bank on a proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) No 806 /2014 in order to establish a European Deposit Insurance Scheme*. [online]. Official Journal of the European Union. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/legal/pdf/en_con_2016_26_eu.pdf
- ECB (2016). *What is a precautionary recapitalisation and how does it work?* [online]. European Central Bank. 2016. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/precautionary_recapitalisation.en.html
- ECB (2017). *How does banking supervision work?* [online]. European Central Bank. 2017. [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/approach/cycle/html/index.en.html>
- ECB (2017). *Jednotný mechanizmus dohľadu*. [online]. Európska Centrálna Banka. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/thessm/html/index.sk.html>
- EIOPA (2016). *Missions and tasks*. [online]. European Insurance and Occupational Pensions Authority. 2016 [cit. 2016-11-09]. Dostupné z: <https://eiopa.europa.eu/about-eiopa/missions-and-tasks>
- EIOPA (2016). *Insurance*. [online]. European Insurance and Occupational Pensions Authority. 2016. [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/insurance>
- EP (2016). *Banca Monte dei Paschi di Siena: state of play* [online]. European parliament. 2016. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/587392/IPOL_BRI\(2017\)587392_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/587392/IPOL_BRI(2017)587392_EN.pdf)
- EP (2016). *European Deposit Insurance Scheme (EDIS)*. [online]. European parliament. 2016. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/file-european-deposit-insurance-scheme-edis>
- EP (2016). *Európsky systém orgánov finančného dohľadu (ESFS)*. [online]. Európsky parlament. 2016. [cit. 2016-11-08]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sk/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.2.5.html
- EP (2016). *Main Institutional Elements of the Banking Union*. [online]. European Parliament. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/divers/join/2014/497748/IPOL-ECON_DV\(2014\)497748_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/divers/join/2014/497748/IPOL-ECON_DV(2014)497748_EN.pdf)

- ESM (2016). *ESM History: The ESM is established*. [online]. European Stability Mechanism. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.esm.europa.eu/about-us/history>
- ESM (2016). *Lending Toolkit ESM/ESFS*. [online]. European Stability Mechanism. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.esm.europa.eu/assistance/lending-toolkit>
- ESMA (2016). *ESMA Annual Report 2015*. [online]. European Securities and Markets Authority. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2016-960_esma_annual_report_2015.pdf
- ESMA (2017). *Who we are*. [online]. European Securities and Markets Authority. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.esma.europa.eu/about-esma/who-we-are>
- ESRB (2017). *Základné informácie o ESRB*. [online]. European Systemic Risk Board. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.esrb.europa.eu/about/background/html/index.sk.html>
- FILLMAN, Andreas. 2015. Update on HETA Asset Resolution AG. *Squire Patton boggs* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné na internete: <http://www.squirepattonboggs.com/en/insights/publications/2015/09/update-on-heta-asset-resolution-ag>
- FMA (2017). *FAQs HETA* [online]. Financial Market Authority. 2017. [cit. 2017-05-17]. Dostupné na internete: <https://www.fma.gv.at/en/resolution-of-heta-asset-resolution-ag/faqs-heta/>
- FMA (2017). *FAQs HETA Haircut* [online]. Financial Market Authority. 2017. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: <https://www.fma.gv.at/en/resolution-of-heta-asset-resolution-ag/faqs-heta-haircut/>
- FRIEDMAN, M . 1948. A Monetary and Fiscal Framework for Economic Stability. *American Economic Review*. 1948, Vol. 38, No. 3, pp. 245–264.
- Gandrud, C., & Hallerberg, M. (2013). Who decides? Resolving failed banks in a European Framework. *Bruegel*, 16, 1-12.
- GLOBAL MARKETS. 2017. *Monte dei Paschi rescue moves closer* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: <http://www.ftsglobalmarkets.com/news/monte-dei-paschi-rescue-moves-closer.html>
- GUARASCIO, Francesco. 2017. UPDATE 1-EU makes progress on Monte Paschi rescue plan - Vestager. *Reuters* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: <http://www.reuters.com/article/italy-banks-monte-dei-paschi-eu-idUSL5N1GL33P>
- HAYEK, F. A. 1999. *Soukromé peníze: Potřebujeme centrální banku?* Praha: Liberální institut, 1999.
- HETA (2015). *Administrative ruling* [online]. HETA Asset resolution AG. 2015 [cit. 2017-05-17]. Dostupné na internete: <http://www.heta-asset->

resolution.com/sites/hypo-alpe-adria.com/files/content/announcement/file_download/k3505-heta_brief-zahlungsstop_beilage_bescheid-eng_0.pdf

HETA (2016). *Semi-annual financial statements (UGB/BWG) 30 June 2016* [online]. HETA Asset resolution AG. 2016. [cit. 2017-04-10]. Dostupné na internete: http://www.heta-asset-resolution.com/sites/hypo-alpe-adria.com/files/content/file/file_download/heta_holding_d_-_30.06.2016_en_0.pdf

HNB (2016). *Resolution authorities*. [online]. Hrvatska Narodna Banka. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.hnb.hr/en/core-functions/resolution/resolution-authorities>

IMF (2016). *Italy: Staff Report for the 2016 Article IV Consultation* [online]. International Monetary Fund. 2016. [cit. 2017-05-17]. Dostupné na internete: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2016/cr16222.pdf>

(str. 25)

JENÍK, Ivo. *Dohled a regulace finančního trhu*. Praha: Spolek českých právníků Všeherd, 2011. ISBN 978-80-85305-48-7.

MPS (2016). *Consolidated Interim Report as at 30 September 2016* [online]. Monte dei Paschi di Siena. 2016. [cit. 2017-04-10]. Dostupné na internete: <http://english.mps.it/investors/investor-relations/financial%20reports/Financial%20reports/2016/Consolidated%20interim%20report%20as%20at%2030092016.pdf>

MPS (2016). *Press release* [online]. Monte dei Paschi di Siena. 2016. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: http://english.mps.it/media-and-news/press-releases/ComunicatiStampaAllegati/2016/CS_BCE_ENG.PDF

MPS (2016). *2016 EBA Stress Test Results*. [online]. Monte dei Paschi di Siena. 2016. [cit. 2017-04-30]. Dostupné na internete: <http://english.mps.it/media-and-news/press-releases/2016/Pages/PR-Stress-Test-29072016.aspx>

MPS (2017). *About us*. [online]. Monte dei Paschi di Siena. 2017. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: <http://english.mps.it/aboutus/Pages/default.aspx>

MPS (2017). *PRESS RELEASE* [online]. Monte dei Paschi di Siena. 2017. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: http://english.mps.it/investors/investor-relations/presentations/Results/2017/PR_GMPS_1Q17%20Results_ENG%20FINAL.PDF

NBS (2017). *Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)*. [online]. NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/dohlad-eu/europsky-system-financneho-dohladu/europsky-organ-pre-bankovnictvo-eba>

- NĚMEC, Libor. 2014. BRRD: Nová regulace krizového řízení bank. *Bankovníctví online* [online]. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://bankovnictvionline.cz/banky-finance/brrd-nova-regulace-krizoveho-řízení-bank>
- OLSEN, Greg a Daniel SCHWARZ. 2016. Financial services : An overview of EU and national case law. *E-Competitions: National Competition Laws Bulletin* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: https://www.cliffordchance.com/content/dam/cliffordchance/PDFDocuments/e-Competitions_article_on_Financial_Services_an_overview_of_EU_and_national_case_law.pdf
- PALLEY, T. I. 2006. A Post-Keynesian Framework for Monetary Policy: Why Interest Rate Operating Procedures are Not Enough. In GNOS, C.; ROCHON, L. P. (eds.) *Post-Keynesian Principles of Economic Policy*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2006.
- PAPOUŠKOVÁ, Zdenka a Kristýna MÜLLEROVÁ. *Peníze v právu a ekonomice*. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, o.p.s. ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, 2015. Acta iuridica Olomucensia. Monografie a studie. ISBN 978-80-87382-70-7. Str.124 pokračovat.
- Pauly, L. (2014), 'Governing Global Risks: The Evolution of Policy Capacity in the Financial Sector', WZB Discussion Paper, Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin
- PHILIPPON, Thomas a Aude SALORD (2017). *Bail-ins and Bank Resolution in Europe: A Progress Report* [online]. 4. Geneva: International Center for Monetary and Banking Studies (ICMB) [cit. 2017-05-09]. ISBN 978-1-912179-00-8. Dostupné na internete: <http://voxeu.org/system/files/epublication/GenevaSpecialReport4.pdf>
- Pisani-Ferry, J., & Sapir, A. (2010). EU Banking Policies. *Economic Policy*. April, 343-71.
- REVENDA, Zbyněk. *Centrální Bankovníctví*. 3. Vyd. Praha: Management Press, 2011.
- Rezolučná Rada (2016). *Rada pre riešenie krízových situácií*. [online]. Rada pre riešenie krízových situácií. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.rezolucnarada.sk/sk/rada-pre-riesenie-krizovych-situacii/orade>
- Rezolučná Rada (2016). *Jednotný rezolučný mechanizmus*. [online]. Rada pre riešenie krízových situácií. 2016. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.rezolucnarada.sk/sk/rada-pre-riesenie-krizovych-situacii/spolupraca/mechanizmus>
- Rezolučná Rada (2017). *Rezolučné orgány vo svete*. [online]. Rada pre riešenie krízových situácií. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.rezolucnarada.sk/sk/rada-pre-riesenie-krizovych-situacii/spolupraca/rezolucne-organy>

- SCHOENMAKER, Dirk. 2014. On the need for a fiscal backstop to the banking system. *Duisenberg school of finance* [online]. , 13 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.dsf.nl/wp-content/uploads/2014/10/DSF-Policy-Paper-No-44-On-the-need-for-a-fiscal-backstop-to-the-banking-system.pdf>
- SIA (2015). *Single Resolution Fund*. [online]. SIA Partners: Banking and Insurance. 2015. [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: <http://en.finance.sia-partners.com/wpfiles/2015/02/Picture21.jpg>
- SRB (2015). *What is the Single Resolution Fund* [online]. Single Resolution Board. 2015. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://srb.europa.eu/en/content/single-resolution-fund>
- SRB (2017). *Mission*. [online]. Single Resolution Board. 2017. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://srb.europa.eu/en/mission>
- WEBER, Alexander. 2017. Monte Paschi Bailout Plan Has Some ECB Supervisors Grumbling. *Bloomberg* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné na internete: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-03-27/italy-s-monte-paschi-bailout-has-some-ecb-supervisors-grumbling>
- WOLFF, Guntram B. 2016. The European Deposit Insurance Scheme. *Bruegel* [online]. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://bruegel.org/2016/05/the-european-deposit-insurance-scheme/>